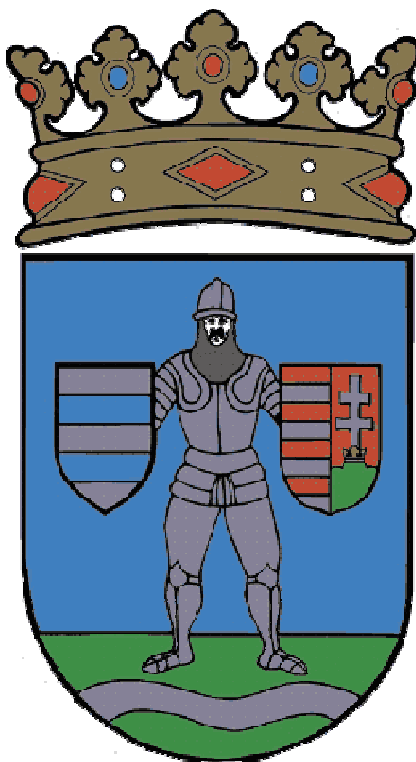

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Szajol Község Önkormányzata

2013. június

Tartalom

Cím	oldal
I. Bevezetés	4
II. A település bemutatása	5
III. Értékeink, küldetésünk	10
IV. Célok	10
A HEP helyzetelemző részének célja	11
A HEP IT célja	11
V. A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	
1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása	12
1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal	12
2.2 A Helyi Esélyegyenlőségi Program térségi, társulási kapcsolatainak bemutatása	13
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet	13
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	14
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	23
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	25
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete	28
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	29
3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása	31
3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi Tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	32
3.9 Következtetések, problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	32
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	
4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői	33
4.2 Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	36
4.3 A hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	36
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyermekek közoktatási lehetőségeik és esélyegyenlősége	39
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	45
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	45
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások	48
5.3 Családtervezés, anya és gyermekgondozás területe	48
5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	49
5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások	49
5.6 A nők szerepe a helyi közéletben	49
5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	50
5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	50
6. Idősek helyzete, esélyegyenlősége	
6.1 Az idős korú népesség fő jellemzői	50
6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete	51
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	52
6.4 Az időseket az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	54

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	54
7. Fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlőség	
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémája	54
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeli ellátása, kedvezményei	55
7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	56
7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	56
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	57
9. A Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánossága	58
VI. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	59
1. A HEP IT részletei	59
2. Összegző táblázat	74
3. Megvalósítás	81
4. Elfogadás módja és dátuma	86

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

I. Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Szajol Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában, üzemeltetésében lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Szajol Község Esélyegyenlőségi Programjának alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentességet, és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosításán túl célul tűzzük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek és felnőttek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

A programalkotás során gondoskodunk a helyi esélyegyenlőségi program és az általunk készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv összhangjáról.

Az Esélyegyenlőségi Program első részében elkészítjük a településünk helyzetelemzését.

A komplex Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzési részének célja megállapítani a településen élő hátrányos helyzetű lakosság a teljes lakossághoz viszonyított foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatószámait, ami alapján feltárható az esélyegyenlőtlenségi problémák köre.

Ennek megfelelően a Helyzetelemzés tartalmazza a településen élő teljes lakosság, ezen belül a hátrányos helyzetű lakosság foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi hátrányok szerinti megoszlását a megfelelő adatok összegyűjtésével, és a települést jellemző esélyegyenlőségi problémák meghatározásával. Adathiányosság esetén ezek pótlására szóló tervet.

II. A település bemutatása

SZAJOL JELLEMZŐI

Szajol község bemutatása, földrajz elhelyezkedése

Szajol az Alföld közepén, Budapesttől 110 km-re, Szolnoktól mintegy 10 km-re keletre fekszik, a Tisza és egy hajdani morotvája közé beékelve. A települést a 4-es számú főút szeli ketté. Északon a Holt-Tisza part határolja az Ófalut, míg délen egészen a vasútvonalig érnek az újtelep lakott területei.

Flórájára a tölgy, kőris, szil ligeterdők, a kőris - mézgásér láperdők, bokorfüzesek, fűzligetek a jellemzők. Állatvilágában kis és nagyvadak egyaránt élnek. A Tisza folyó hullám- terének jellegzetes madarai a vörös vércse, a kiskócsag és a partifecske. A horgászok kedvenc táborozóhelye az Ófalu tőzsomszédságában kanyargó mintegy 8 km hosszú Holt-Tisza ág.

Szajol már az őskorban a Körös kultúra időszakában lakott hely volt. A Felső-földön cölöpszervezetes patics falu házat tártak fel.

Szajol neve először 1261-ben fordult elő egy IV. Béla által kiadott oklevélben Zoyli alakban. 1332-ben Sael, Sayl, Zayla alakokban fordult elő az oklevelekben.

A Szajoli nemesekről tesz említést IV. Béla királynak az 1339-ben írt oklevele is. A község nevét Zayli, majd Szayl, Zayla írásmódokkal láthatjuk az oklevelekben.

Neve feltehetően török eredetű, jelentése „előkelő”. Szajol a szolnoki várispánsághoz tartozott. A település, mint nemesi közösség mereven elzárta az utat a nagyobb számú idegen letelepedők előtt. Birtokosai 1339-től a Szajoli, Simonfi, Kompolti, Országgh családok voltak. Nemesi családjai a Fejér, Hegedűs, Lajkó és Török családok

A török hódoltság alatt a népesség erősen megfogyatkozott, 1576-ban 13 tizedfizető lakosa volt. A település török időben is megmaradt katolikus hiten.

Az 1848 után épített vasútvonalak Szajol-Szolnoknál találkoztak, így Szajol tulajdonképpen Szolnok „élő csomópontjává” vált, ezután nagyszámú vasutas réteg alakult ki.

A vasútépítés nagy lendületet adott a falu fejlődésének a XIX. század második felében. A Szolnok-Debrecen vonalat 1857ben adták át. 1885-ben felavatták a kunszentmártoni vonalat, amely 1887-ben Szentesisig, 1893-ban pedig már egészen Hódmezővásárhelyig ért. A település vasútállomásán halad át az 1858-ban megnyitott Püspökladány- Nagyvárad s a Szolnok-Arad vonal is.

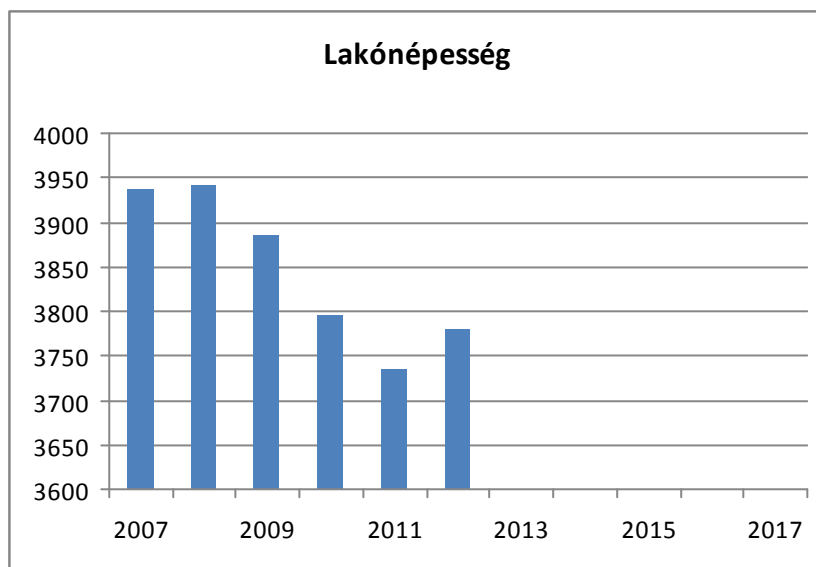
1872. augusztus 4-én kelt és szeptember 19-én jóváhagyott szabályrendelet értelmében Szajol nagyközséggé alakult. 1876-ban az akkor megalakult Jász-Nagykun-Szolnok megye települése lett. Az első Katolikus Olvasókör 1900-ban jött létre. A Vasutasok Köre 1928-ban alakult meg.

Településünk nevezetességei:

- Szajoli Katolikus Templom
- Szajoli Református Templom
- Szent István szobor
- Nepomuki Szent János szobor
- Az 1994. december 2-ai vasúti baleset áldozatainak emlékműve

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
	Fő	Változás
2007	3938	
2008	3942	100%
2009	3886	99%
2010	3795	98%
2011	3734	98%
2012	3779	101%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

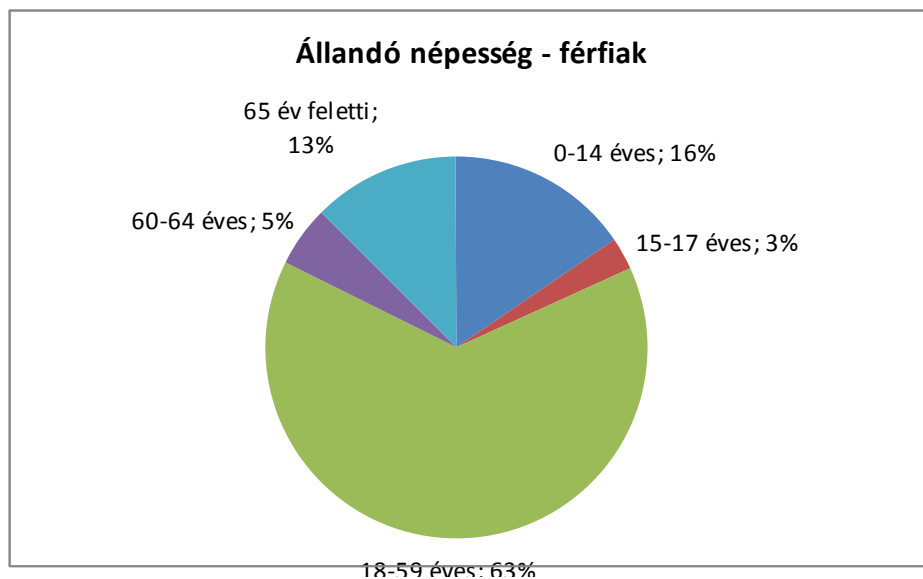
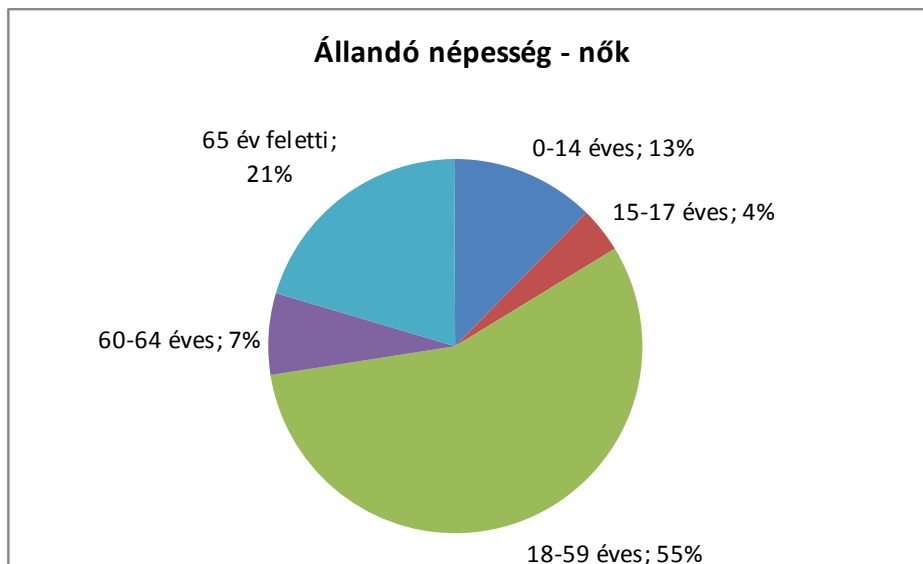

Szajol összlakossága a legutóbbi adatok alapján 3779 fő. Egzakt adattal az állandó lakosságot tekintve még nem talákoztunk, mivel a különböző nyilvántartások, felmérése eredményeként a népességszám soha nem mutatott két egyforma értéket. Általánosságban azt lehet mondani, hogy a település lakónépessége 4000 fő körül alakult az elmúlt évek során. A 2007. évtől vizsgálva folyamatos, enyhe mértékű csökkenés figyelhető meg, amely az adatok tanúsága szerint az elmúlt évben megállni látszik.

2. számú táblázat - Állandó népesség					
	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1956	2000	3956	49%	51%
0-2 évesek			88		
0-14 éves	246	312	558	44%	56%
15-17 éves	73	57	130	56%	44%
18-59 éves	1098	1277	2375	46%	54%
60-64 éves	135	102	237	57%	43%
65 év feletti	404	252	656	62%	38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

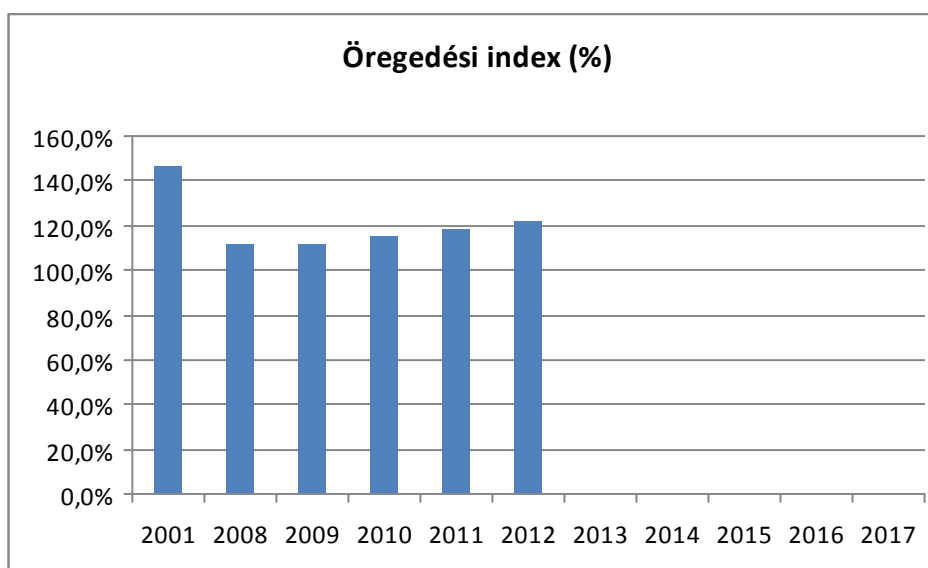
Az adatokból kitűnik, hogy a férfiak születési arányszáma meghaladja a nőkéét, azonban a kor előrehaladásával a trend fokozatosan megfordul a nők javára és az országos átlaghoz hasonlóan településünkön is jóval magasabb az idős korúak körében a nők aránya. (62 % - 38 %)

3. számú táblázat - Öregedési index			
	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	872*	596	146,3%
2008	664	594	111,8%
2009	666	597	111,6%
2010	657	568	115,7%
2011	656	558	117,6%
2012	660	541	122,0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

* A TEIR adatbázisban erre az évre vonatkozóan csak 60 év feletti állandó lakosság szám áll rendelkezésre.

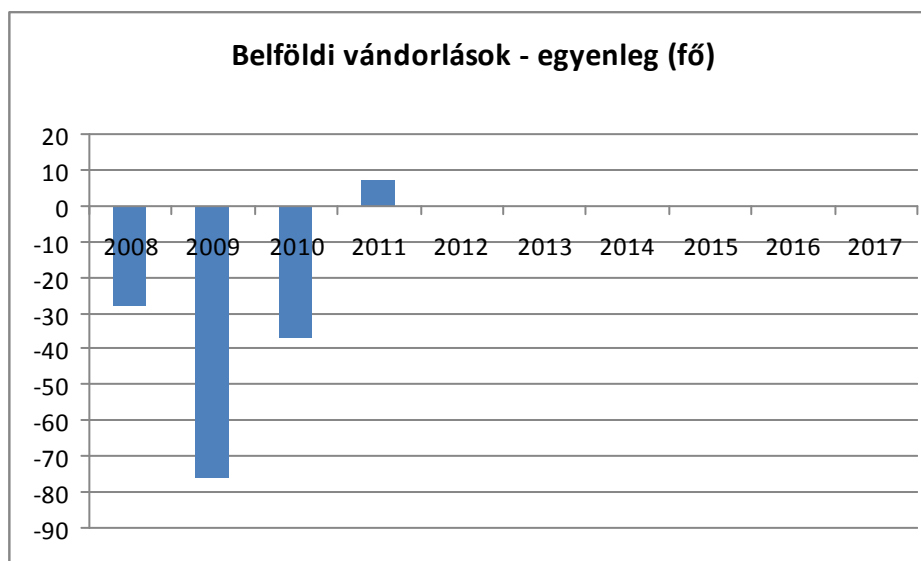

* A TEIR adatbázisban erre az évre vonatkozóan csak 60 év feletti állandó lakosság szám áll rendelkezésre.

Az adatok elemzése alapján megállapítható, hogy településünkre is jellemző a folyamatos előregedés, amely a 2012. évben már elérte a 122%-os arányt. Általános társadalmi problémáról van szó, tehát amely hosszú távon a településünkön is komoly problémát okozhat, figyelembe véve a munkanélküliségre, és ezen belül különösképpen a fiatalok munkanélküliségére vonatkozó adatokat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások			
	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	110	138	-28
2009	78	154	-76
2010	60	97	-37
2011	70	63	7
2012	NA	NA	NA

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

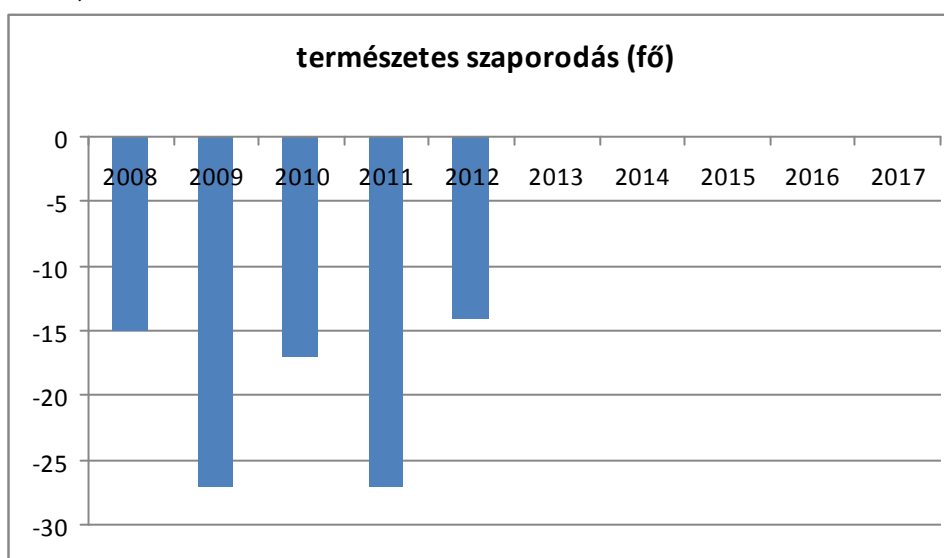

A 2008. évtől tekintve az adatokat folyamatos elvándorlás, azaz a lakónépesség csökkenése volt jellemző a településre, amely az elmúlt években kedvező fordulatot vett, és ha szerény mértékben is, de a statisztikai adatok alapján növekedett a település állandó lakosainak a száma.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	31	46	-15
2009	29	56	-27
2010	30	47	-17
2011	27	54	-27
2012	31	45	-14

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ahogy az állandó népesség adataiból is látszott évről-évre kevesebb gyermek született és előregedő társadalomként a halálozások száma folyamatosan meghaladja a mai napig is az élve

születések számát. A kiugró időszak a 2011. év volt, ahol a halálozások száma már a duplája volt az élve születések számának.

Összességben tehát azt lehet mondani, hogy Szajol község lakosságának életkor szerinti összetétele megfelel az országos átlagnak és egyáltalán nem mondható kedvezőnek. Továbbra is alacsony a gyermek korosztály mértéke, és a településre is jellemző a lakosság elöregedése. A nemzetiségi összetételt tekintve Szajol nem mondható megosztott településnek, sem bejegyzett, sem egyéb módon felvállalt nemzetiség vagy kisebbség nem található a településen. Tekintettel arra, hogy a hatályos jogszabályok szelleméből következően csak az minősül nemzetiségnek vagy kisebbségnek, aki hivatalosan annak vallja magát, erre eddig Szajolban nem került sor. Ennek megfelelően a nemzetiségi vagy kisebbségi érdekek védelmében külön intézkedésekre nem volt szükség, szegregációval vagy negatív diszkriminációval nem találkoztunk az elmúlt években. Ez a szegregációmentesség jellemző a lakhatási, az oktatási, az egészségügyi, a szociális és egyéb ellátási területen is.

III. Értékeink, küldetésünk

Szajol Község védendő értéknek tekinti a szegregációmentességet, a diszkriminációmentességet, a hátrányos megkülönböztetés valamennyi válfajának elutasítását, az egységes, mindenki számára egyenlő feltételek mellett igénybe vehető nemzeti közszolgáltatási rendszer működtetésének biztosítását, Magyarország Alaptörvényéből és jogszabályaiból eredő jogok biztosítását és a kötelezettségek végrehajtását.

Településünk küldetése - a békés egymás mellett élés feltételei mellett – a helyi közösségformálás, a nemzeti értékek védelme a helyi hagyományok ápolása és másokkal történő megismertetése, az eltérő emberi adottságok és értékrendek elfogadtatása a társadalom valamennyi résztvevőjével.

IV. Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szajol Község Esélyegyenlőségi Programjának alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség, és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosításán túl célul tűzzük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek és felnőttek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

A Program készítése során kiemelt figyelmet fordítunk:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre;
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre;
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Célunk az, hogy intézményeinkben, működésünk során érvényesüljön a:

- szegregációmentesség;
- diszkriminációmentesség;
- a társadalmi integráció támogatása;
- a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása;
- a hátrányos megkülönböztetés tilalma;
- egyenlő bánásmód betartása;
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás kialakítása.

Az esélyegyenlőség előmozdításához szükséges intézkedéseket jelen stratégiai tervben, alapidokumentumban rögzítjük.

A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében a köznevelési intézmény esetében – az óvoda kivételével – együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

V. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat (nők, nemzetiségiek, mélyszegénységben élők, idős korúak) tekintve az önkormányzat évekkel ezelőtt elfogadta az esélyegyenlőségi programját, illetve intézkedések sorozatával biztosította a közszolgáltatások mindenki által egyenlő feltételek mellett történő igénybevételének lehetőségét. Ennek egyik fontos momentuma volt a közintézmények akadálymentessé tétele.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzat jelenleg is rendelkezik több évre szóló gazdasági programmal, településrendezési tervvel, illetve a közép és hosszú távú vagyongazdálkodási tervvel, valamint a költségvetés

tervezése során is figyelembevételre kerültek, kerülnek az esélyegyenlőséget célzó vagy szolgáló intézkedések gazdasági, társadalmi elvárásai és azok hatásai. Emellett a különböző önkormányzatokkal való együttműködés során a társulási együttműködésekben is kiemelt szerepe van az esélyegyenlőség minden szintű és formájú biztosításának.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Mint ahogy már említettük a helyi esélyegyenlőség biztosítása szorosan kapcsolódik a környező, illetve a különböző típusú önkormányzatok közötti együttműködés rendszeréhez. Jelenleg is több településközi társulásnak is tagja önkormányzatunk, amelynek során kiemelt figyelmet kap a diszkrimináció mentesség, a szegregáció mentesség, a mélyszegénységben vagy fogyatékkal élők társadalmi helyzetének teljes körű feltárása és a javítási lehetőségek feltérképezése. A szociális szolgáltatások folyamatos biztosítása mellett minden olyan programban igyekszik az önkormányzat részt venni, akár társulás keretében, akár önállóan, amelyek a hátrányos helyzetű rétegek társadalmi beilleszkedését vagy életszínvonalának emelkedését szolgálják, pl. szociális tűzifa programban való részvétel.

Külön ki kell emelnünk a szociális közszolgáltatások érdekében évek óta sikeresen működő Besenyszög központú társulást, amelynek profilját ebben az évben szeretnénk kibővíteni az időskorúak nappali ellátásával kapcsolatos szolgáltatásokkal. Ezzel újabb veszélyeztetett társadalmi réteg szegregációját szeretnénk megakadályozni, egy kicsit visszahozva az idős embereket a mindennapi közösségi, társadalmi életbe.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatrendszer nagyrészt a TEIR bázisán nyugszik, de több olyan adatbázissal is rendelkezik az önkormányzat, amelyek a település adottságaiból eredően három legvesélyeztetettebb réteg, a gyerekek, az időskorúak és a mélyszegénységben élők alapvető adatait tartalmazzák. Ezek segítségével lehetőségünk van feltárni az említett rétegeket érintő problémákat, hiányosságokat és amennyiben szükséges, alapjául szolgálnak a megfelelő intézkedések megtételének. E tevékenység tekintetében az önkormányzat szorosan együttműködik a társhatóságokkal, elsősorban a Rendőrséggel, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, a szenvedélybetegekkel foglalkozó szervezetekkel, a potenciális áldozattá válás témakörében tevékenykedő szakmai szervezetekkel. Ezeken túlmenően évek óta működik a településen a helyi civil szervezeteket tömörítő Települési Civil Kerekasztal, amelyben a település szinte valamennyi rétegét átfogó társadalmi szerveződések igyekeznek közreműködni a lakosságot érintő problémák megoldásában.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Hosszú évek óta a fokozatos elszegényedés tapasztalható a településen, amelyet a 2007/2008-ban kirobbant gazdasági válság tovább súlyosbított. A hitelválság, az eladósodás és a növekvő munkanélküliség emberek tucatjait hozta kilátástalan helyzetbe és sokuknak egyetlen segítsége az

önkormányzat volt. Ebből eredően jelentősen megszorodtak a rendkívüli segély kérelmek, és a korábbi napi megélhetési problémák mellett egyre nagyobb számban jelentek meg a közmű cégek felé felhalmozott lakossági tartozások. Különösen télen jelentett és jelent ez nagy problémát, amikor fűtésszezon van. Az önkormányzat a katasztrófavédelemmel és más erre szakosodott szervezetekkel folyamatosan figyelemmel kíséri az ügynevezett egzisztenciálisan veszélyhelyzetbe került embereket és igyekszik a rendelkezésére álló anyagi, technikai eszközökkel segítséget nyújtani. Igen súlyos probléma továbbá, hogy az eladósodás következtében többen az ingatlanuk áron alul történő értékesítésével próbálnak menekülni a helyzetből. Jelenleg még nem probléma a településen a hajléktalanok ellátása, de új önkormányzati feladatként a közeljövőben nem kizárt, hogy szükség lesz ennek megoldására.

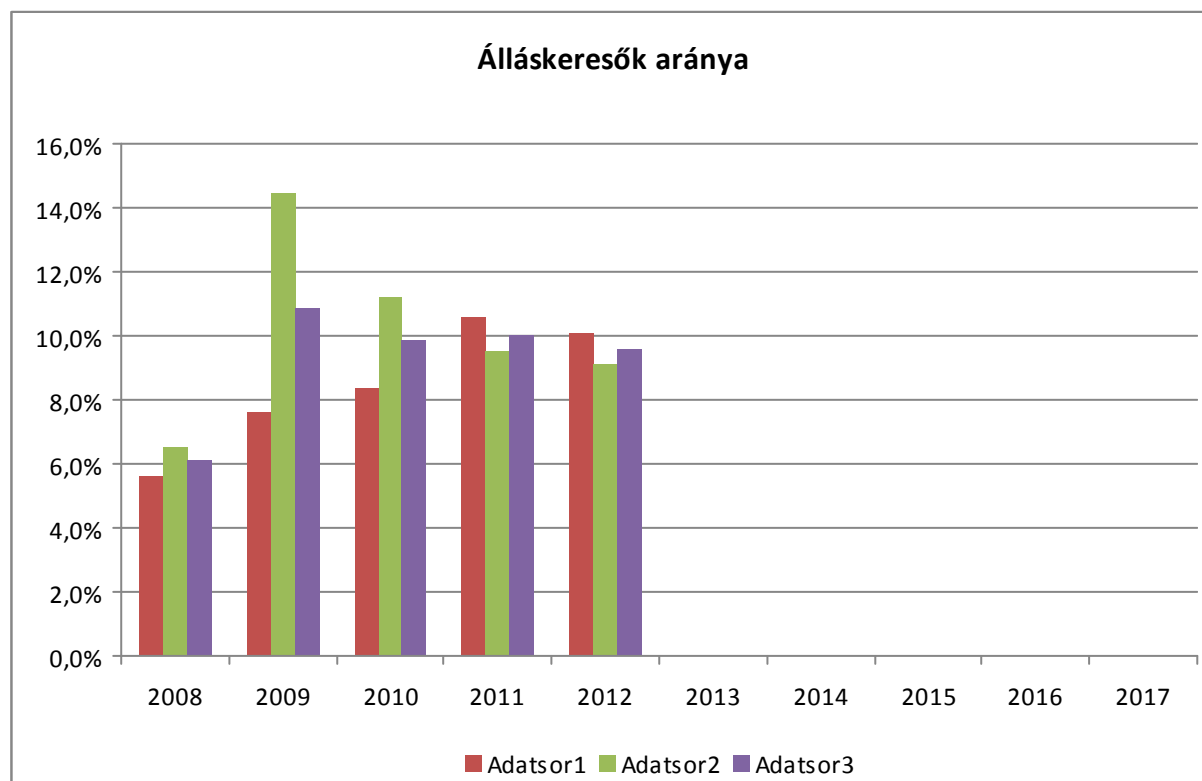
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az Ft-ben és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

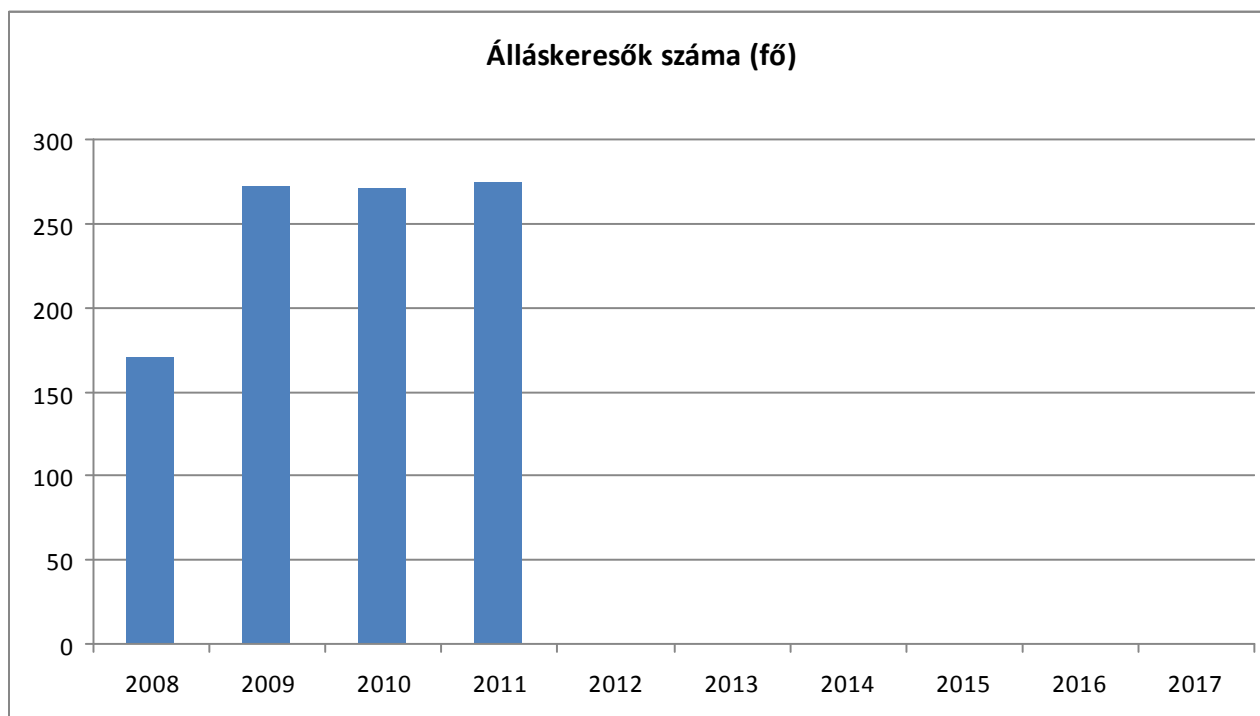
3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma									
év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1330	1459	2789	75	5,6%	95	6,5%	170	6,1%
2009	1314	1189	2503	100	7,6%	172	14,5%	272	10,9%
2010	1304	1448	2752	109	8,4%	162	11,2%	271	9,8%
2011	1306	1436	2742	138	10,6%	136	9,5%	274	10,0%
2012	1229	1383	2612	124	10,1%	126	9,1%	250	9,6%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint						
		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	170	272	271	274	0
20 éves és fiatalabb	fő	1	9	10	11	
	%	0,6%	3,3%	3,7%	4,0%	#ZÉRÓOSZTÓ!
21-25 év	fő	30	42	49	42	
	%	17,6%	15,4%	18,1%	15,3%	#ZÉRÓOSZTÓ!
26-30 év	fő	11	32	17	22	
	%	6,5%	11,8%	6,3%	8,0%	#ZÉRÓOSZTÓ!
31-35 év	fő	25	40	45	33	
	%	14,7%	14,7%	16,6%	12,0%	#ZÉRÓOSZTÓ!
36-40 év	fő	25	35	25	30	
	%	14,7%	12,9%	9,2%	10,9%	#ZÉRÓOSZTÓ!
41-45 év	fő	29	41	36	38	
	%	17,1%	15,1%	13,3%	13,9%	#ZÉRÓOSZTÓ!
46-50 év	fő	16	20	24	29	
	%	9,4%	7,4%	8,9%	10,6%	#ZÉRÓOSZTÓ!
51-55 év	fő	28	38	42	38	
	%	16,5%	14,0%	15,5%	13,9%	#ZÉRÓOSZTÓ!
56-60 év	fő	5	15	21	29	
	%	2,9%	5,5%	7,7%	10,6%	#ZÉRÓOSZTÓ!
61 év felett	fő	0	0	2	2	
	%	0,0%	0,0%	0,7%	0,7%	#ZÉRÓOSZTÓ!

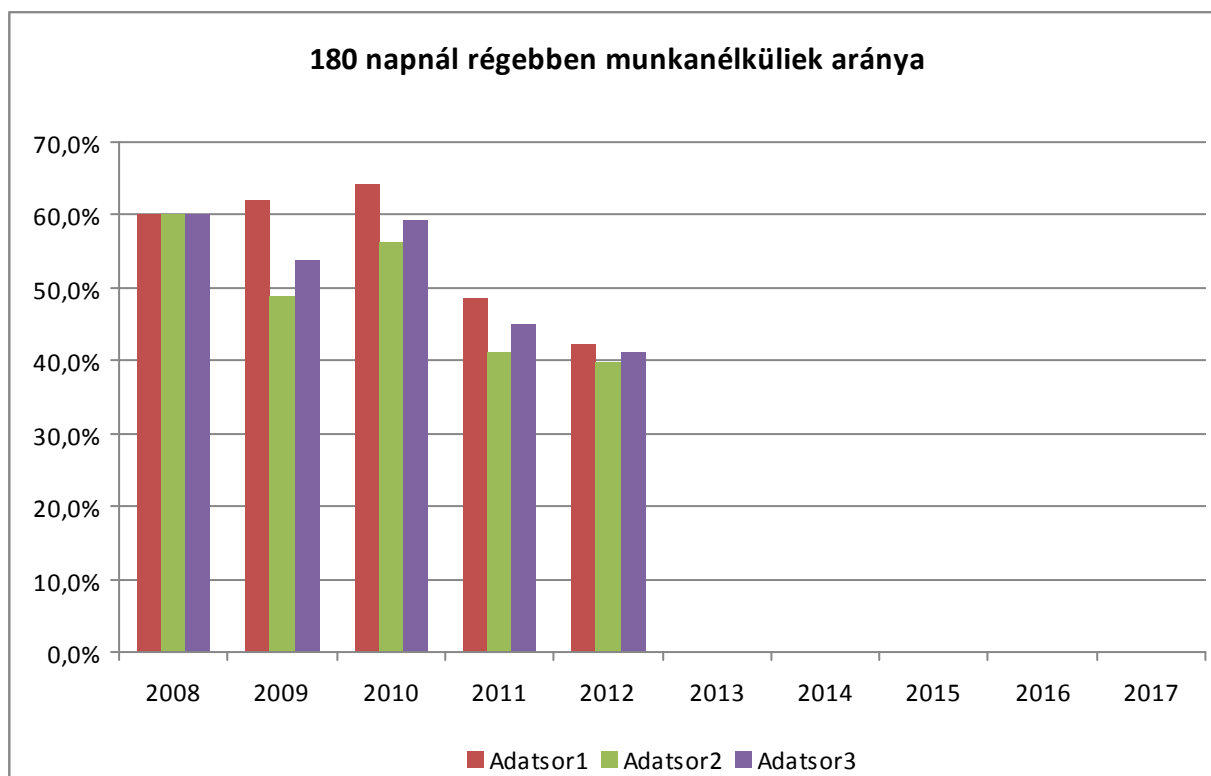
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	75	95	170	45	57	102	60,0%	60,0%	60,0%
2009	100	172	272	62	84	146	62,0%	48,8%	53,7%
2010	109	162	271	70	91	161	64,2%	56,2%	59,4%
2011	138	136	274	67	56	123	48,6%	41,2%	44,9%
2012	123	113	236	61	51	112	49,6%	45,1%	47,5%

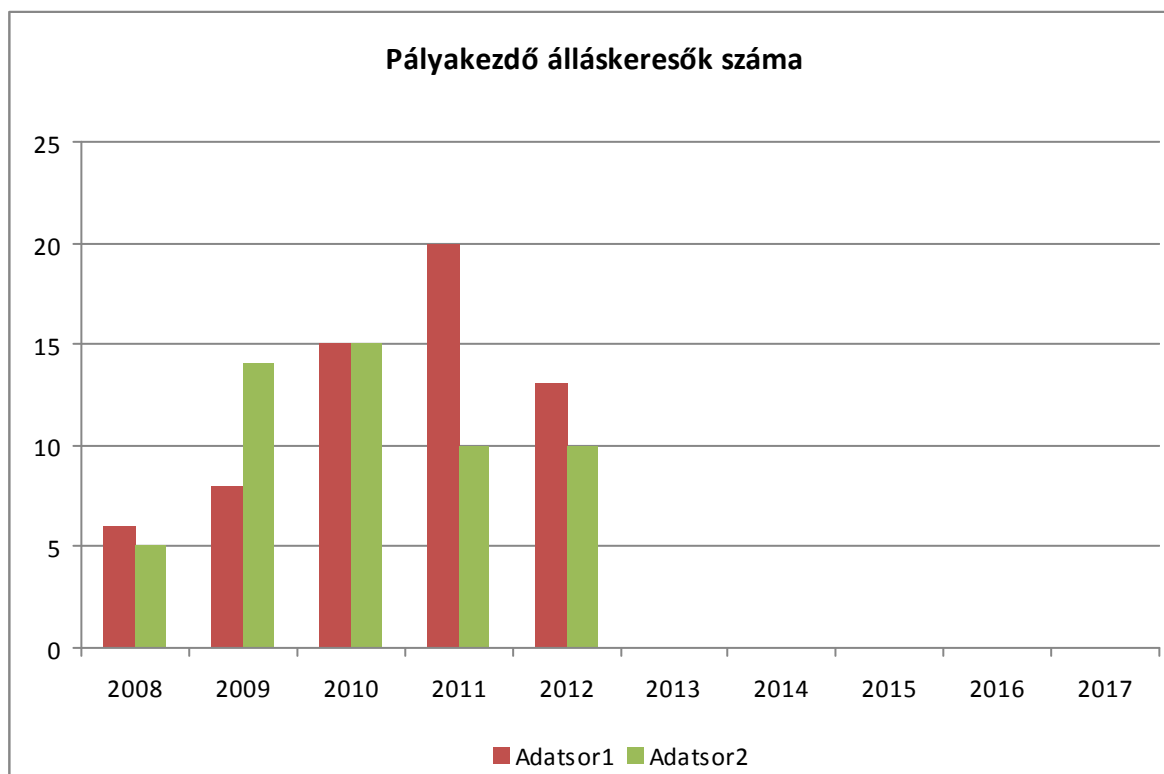
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	271	358	629	6	2,2%	5	1,4%	11	1,7%
2009	264	352	616	8	3,0%	14	4,0%	22	3,6%
2010	253	333	586	15	5,9%	15	4,5%	30	5,1%
2011	251	328	579	20	8,0%	10	3,0%	30	5,2%
2012	254	313	567	13	5,1%	10	3,2%	23	4,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatokból is egyértelműen látszik, hogy 2011-ig a nyilvántartott munkanélküliek száma folyamatosan növekedett. Ezt követően valamivel kedvezőbb tendencia kibontakozását lehet látni, melyhez nagyban hozzájárul a néhány éve működő közfoglalkoztatási program.

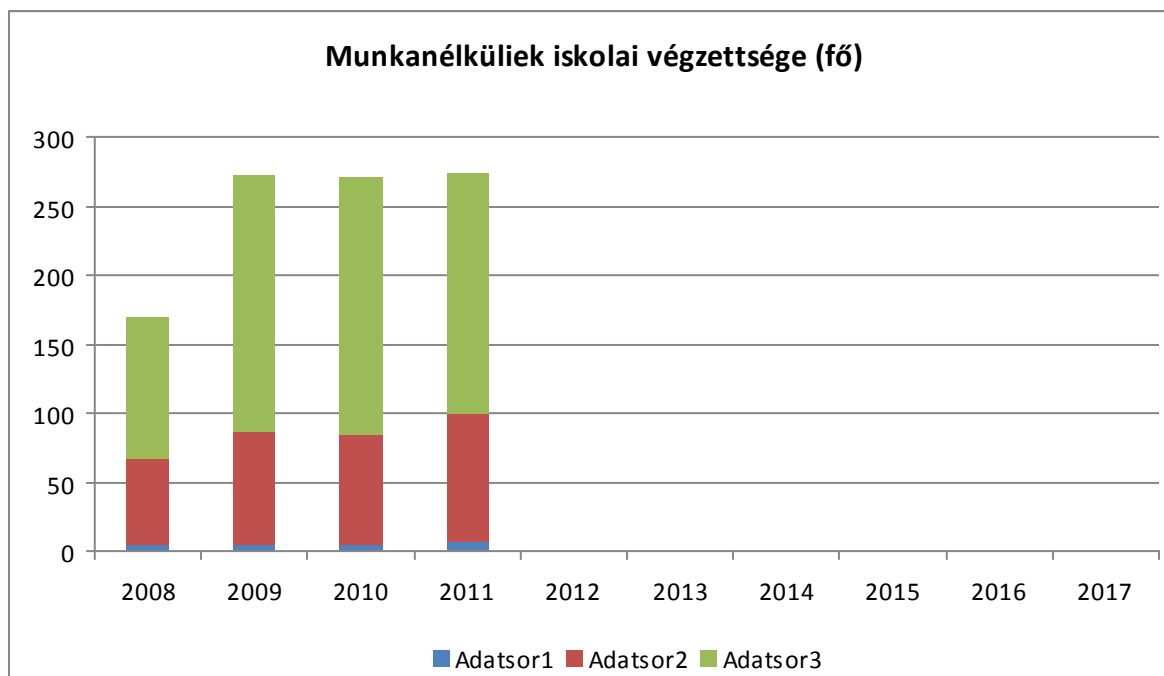
b) Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség												
év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	3328	1718	1610	0	NA	NA	3328	100,0%	1718	100,0%	1610	100,0%
2011	3499	1770	1729	0	NA	NA	3499	100,0%	1770	100,0%	1729	100,0%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint							
év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	170	5	2,9%	61	35,9%	104	61,2%
2009	272	4	1,5%	83	30,5%	185	68,0%
2010	271	5	1,8%	79	29,2%	187	69,0%
2011	274	7	2,6%	93	33,9%	174	63,5%
2012	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők			
év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában							
év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

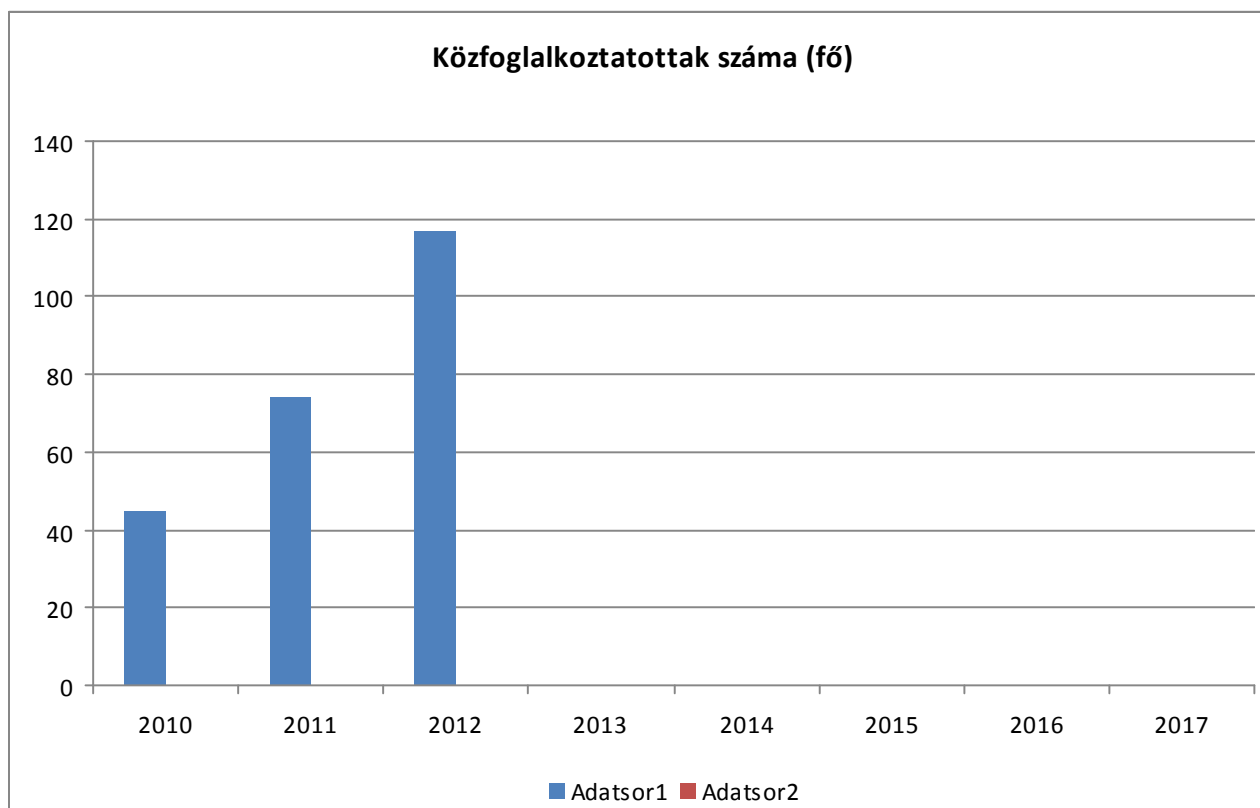
Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A regisztrált munkanélküliek esetében viszonylag magas arányt képviselnek azok, akik 8 általános vagy ennél alacsonyabb végzettséggel rendelkeznek. Az ő elhelyezkedési esélyeik országos szinten is nagyok nehezek, települési szinten pedig gyakorlatilag csak a közfoglalkoztatás tudja ezeket az embereket visszavezetni a munka világába. Általánosságban jellemző, és a 3.2.7. és 3.2.8. táblázatok alapján is látható, hogy felnőttoktatásban akár általános iskolai, akár középfokú iskolai szintű gyakorlatilag nincs részvétel. Ez egyrészt mutatja a hazai felnőtt oktatás nem kielégítő színvonalát, másrésztől lehet olyan oka is, hogy a legalább általános iskolai végzettség megszerzése ma már a településen csak nagyon kevés fiatalnak nem sikerül.

c) Közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma				
év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	45	1,61	0	0
2011	74	2,69	0	0
2012	117	4,47	0	0

Forrás: Önkormányzat adatai

A közfoglalkoztatás jogszabályi háttérének megteremtését követően stabilizálódott a rendszer működése. Az elmúlt két év viszonylatában vizsgálva látható, hogy közel háromszorosára nőtt a közfoglalkoztatásban résztvevők száma. Ugyanakkor az is megállapítható, hogy a számszerű növekedés közvetlenül nem volt érzékelhető ilyen mértékben a feladat ellátás tekintetében. Ez egyrészt tulajdonítható a napi 8 óránál rövidebb időtartamban foglalkoztatottak rendszerének, másrészt ennek a rendelkezésre álló munkaerőnek a minőségi színvonala messze az átlag alatt van. Ezek az emberek szorosabb és rendszeresebb felügyeletet igényelnek és bár az önkormányzat is igyekszik kerülni a kiválasztásnál, alkalmazásnál bármilyen diszkriminációt, ezeknek az embereknek egy része még ilyen jellegű munkavégzésre sem alkalmas minden szempontból.

d) A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés							
	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	10 perc	50	15 perc	40	10 perc	nincs	---
Megye- székhely	10 perc	50	15 perc	40	10 perc	nincs	---
Főváros	1,5 óra	2	2 óra	36	1,5 óra	nincs	---

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A település földrajzi elhelyezkedése szerencsésnek mondható, mivel két város között fekszik, melyből az egyik, Szolnok megyeszékhely. Közlekedési szempontból mindkét település könnyen és gyorsan megközelíthető, kivéve a kerékpáros lehetőséget, amelyre viszont komoly lakossági igény lenne. Sajnos az elmúlt évek költségvetési helyzete nem tette lehetővé a két szomszéd település irányába kerékpárút kiépítését. Gazdasági, illetve foglalkoztatási szempontból is szerencsés helyzetben van a település, mivel mind Törökszentmiklós, mind Szolnok viszonylatában lehetőség van munkát találni akár rendszeres, akár alkalmi jelleggel. Budapest főváros is viszonylag elérhető közelségben van, ráadásul Szolnok vasúti csomóponti jellege további könnyítést jelent a közlekedés tekintetében.

Sajnos a településen az elmúlt években minimális volt a munkanélküli rétegeket foglalkoztatni képes beruházás, mivel a vasúti rekonstrukció, vagy az iskolai beruházás is elsősorban komolya felkészültséget igénylő szakipari munkákat tartalmazott, így a képzetlen vagy az alacsony képzettségű rétegek számára még ideiglenes jelleggel sem jelentett munkalehetőséget.

e) A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Sajnos a település nem rendelkezik olyan kapacitással, amelynek révén biztosítható lenne a fiatalok foglalkoztatása, illetve az oktatásból a munkaerőpiacra történő átmenete. Elsősorban a Kormányhivatal Munkaügyi Szakigazgatási Szervével való együttműködés az, amelynek révén átképzéssel, vagy szakma megszerzésével a fiatalok foglalkoztatása megoldható lenne. Az elmúlt években voltak kisebb kezdeményezések alapfokú képesítések megszerzésére, pl. számítástechnikai tanfolyam, nyelvtanfolyam, de ezek egyrészt költségigényes megoldások voltak, másrészt az alapvető foglalkoztatási problémákat vélhetően nem lehet kezelni helyi szintű megoldásokkal.

f) A mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A közfoglalkoztatás során – a jogszabályi keretek figyelembevételével mellett – alapvető szempont a rászorultság kérdése. Amennyiben az érintett mélyszegénységben élő rétegek akarata meg van a változásra, az önkormányzat igyekszik azt mindenben támogatni, és a közszolgáltatások terén vagy akár a saját intézmények vonatkozásában alkalmazni ezeket az embereket.

A romák településen belüli aránya nem hivatalos adatok szerint a 0,5 %-ot sem éri el, ezért a foglalkoztatottság terén szignifikánsan nem jelennek meg.

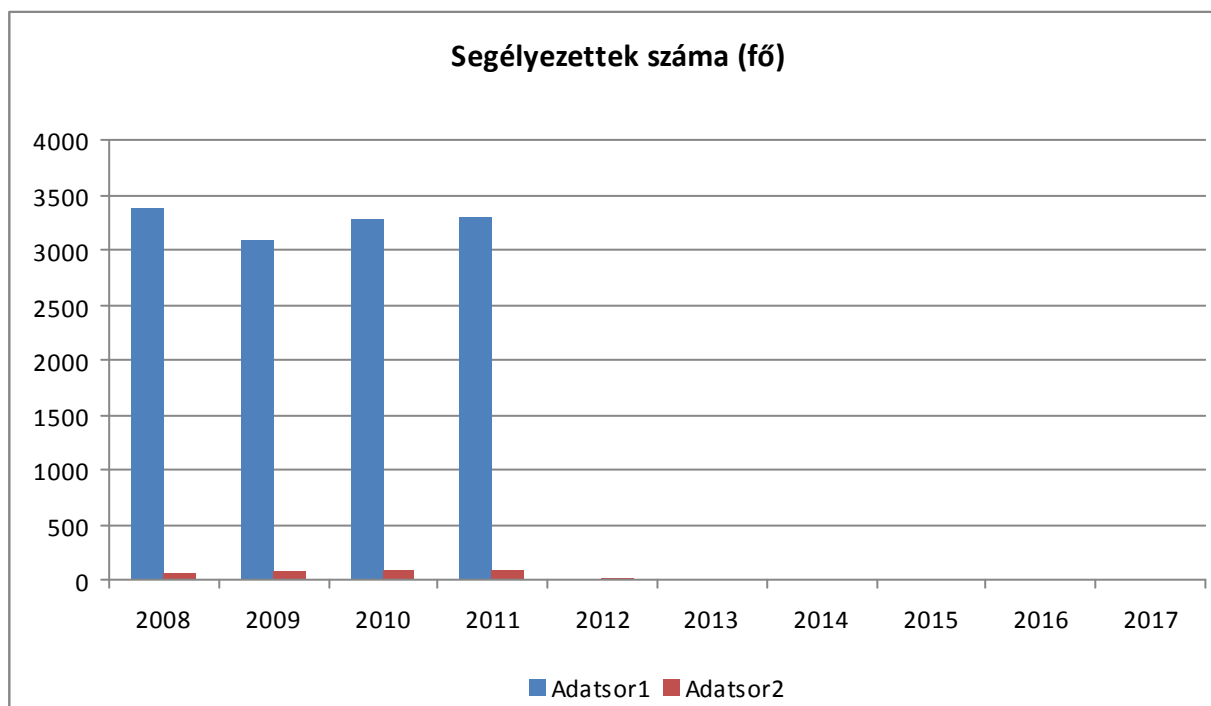
g) A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén az önkormányzat egyértelműen a szegregáció és a diszkrimináció mentesség talaján áll. Az egyetlen kritérium az adott feladat ellátására való alkalmasság.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

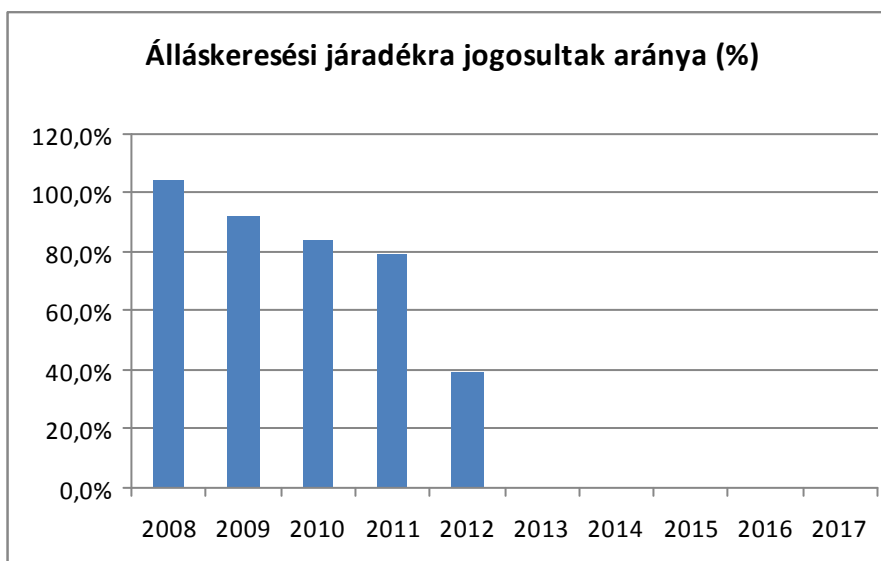
3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma			
év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	3383	62	1,8%
2009	3100	69	2,2%
2010	3267	93	2,8%
2011	3300	82	2,5%
2012		15	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma			
év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	170	178	104,7%
2009	272	251	92,3%
2010	271	228	84,1%
2011	274	217	79,2%
2012	236	93	39,4%

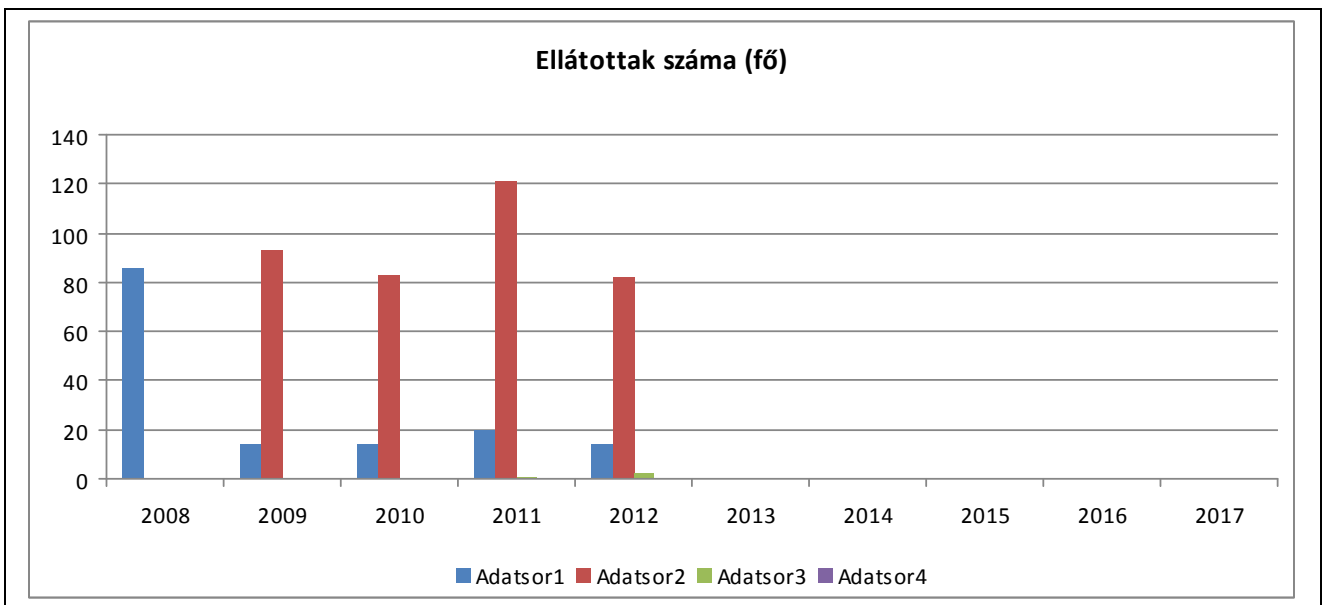
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	86	3,08	0	0	0	0
2009	14	0,5	93	34,19	0	0
2010	14	0,5	83	30,62	0	0
2011	20	0,7	121	44,16	1	0
2012	14	0,5	82		2	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

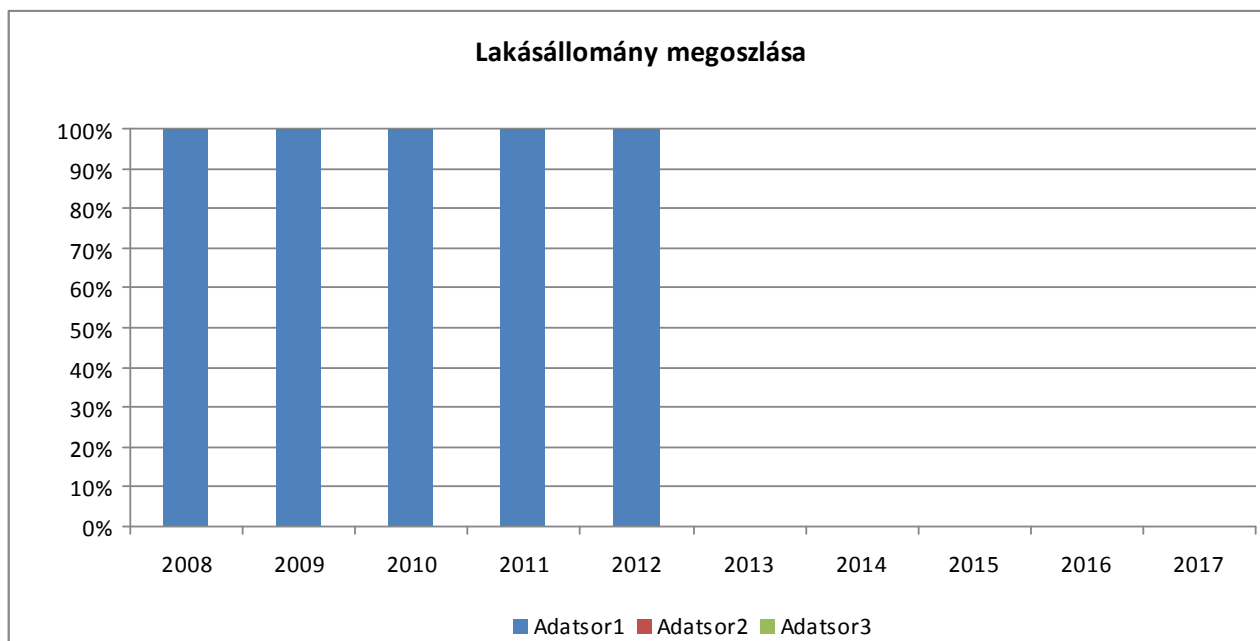
Mind a szociális jellegű ellátások volumene, mind az ellátottak száma emelkedett az elmúlt években. Ez különösen szembetűnő az álláskeresői segélyben vagy foglalkozást helyettesítő támogatásban részesítettek esetében. Ezen ellátások tekintetében az önkormányzat szorosan együttműködik az illetékes munkaügyi szakigazgatási szervekkel.

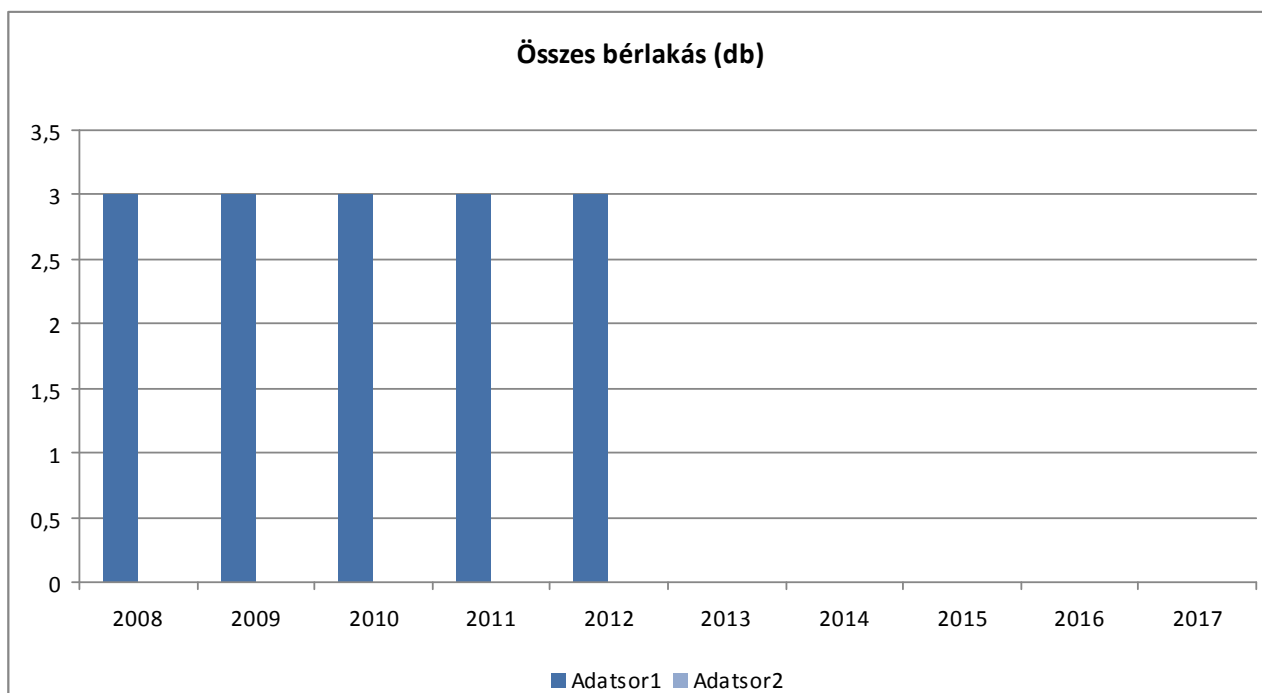
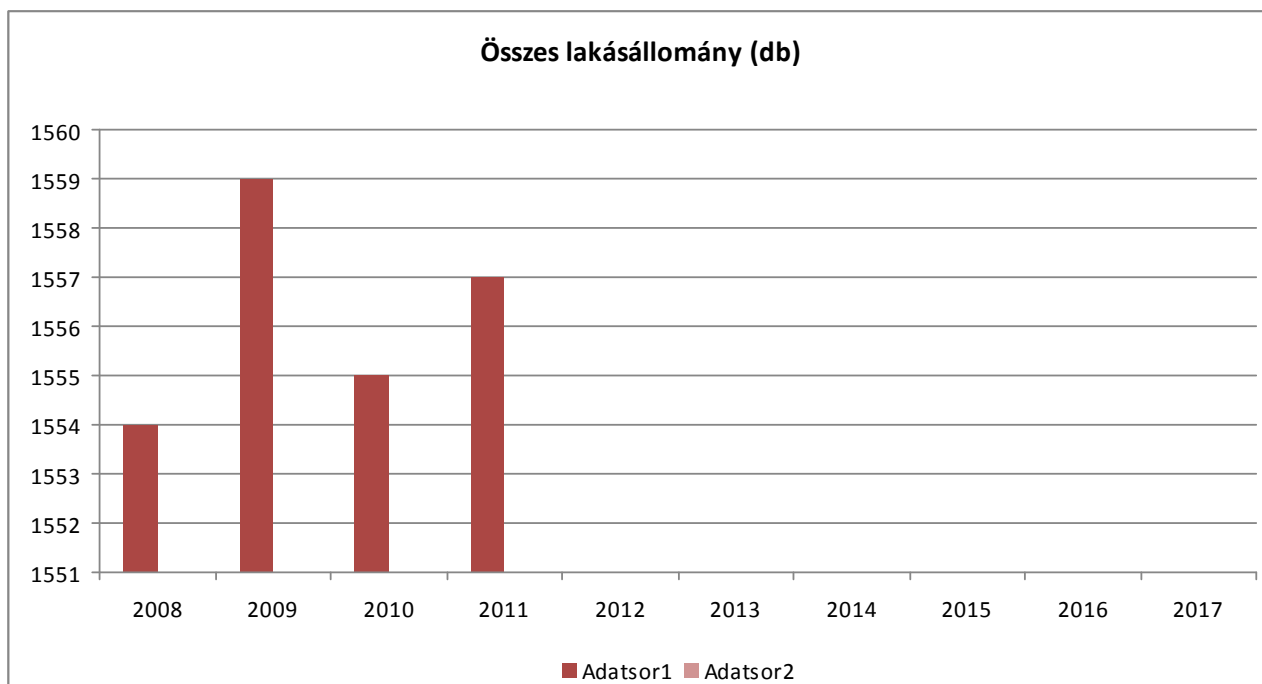
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány								
év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1554	NA	4	0	0	0	0	0
2009	1559	NA	4	0	0	0	0	0
2010	1555	NA	4	0	0	0	0	0
2011	1557	NA	3	0	0	0	0	0
2012		NA	3	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

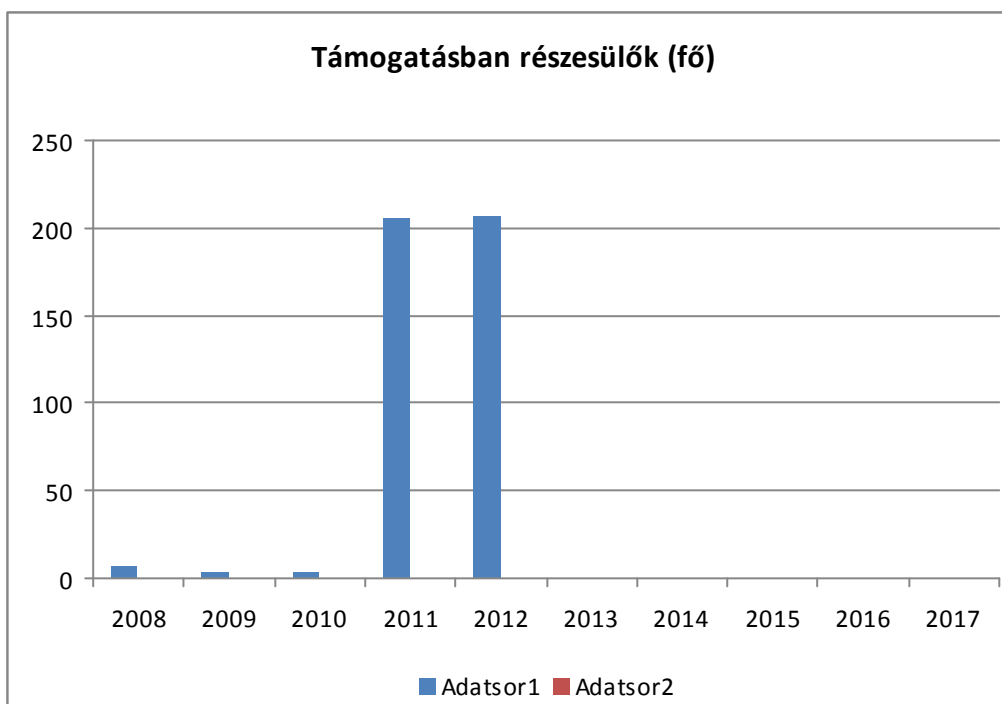
a) Lakásállományra vonatkozó adatok

Az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal arra vonatkozóan, hogy az összes lakásállományból mennyi az, amennyi még az elégséges lakhatási körülményeket sem tudja biztosítani. Az önkormányzat jelenleg 3 bérlakással rendelkezik, melynek bővülése a közeljövőben nem várható. Egyébként sem jellemző a lakosság részéről a bérlakás iránti igény.

b) Lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők		
év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	7	0
2009	3	0
2010	3	0
2011	205	0
2012	207	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A jogszabályi változásoknak köszönhetően 2011-től jóval magasabb lett a támogatásban részesítettek száma és ennek csökkenése a közeljövőben sem várható.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A település nem rendelkezik különálló, szegregált településrészsel, teleppel, csupán a 4. számú főközlekedési út által elválasztott két településrész megkülönböztetése létezik, azonban ez sem hivatalos, a köznyelvben beszélnek „faluról”, „telepről”. Szegregációval veszélyeztetett területe a településnek nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

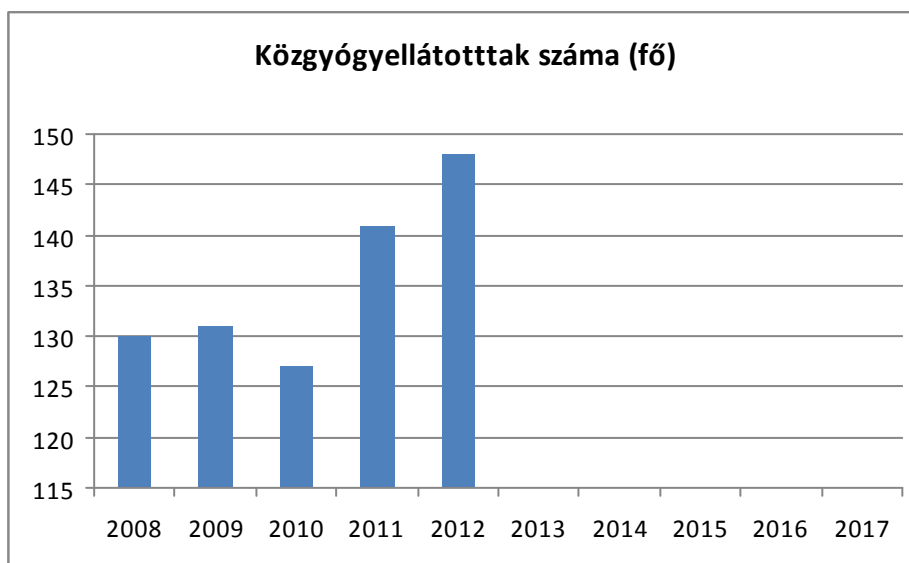
3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás			
év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	2	0	0
2009	2	0	0
2010	2	0	0
2011	2	0	0
2012	2	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen évek óta két orvosi körzet működik, az ellátási színvonal folyamatos emelkedése mellett, illetve egy fogorvosi körzet. Sajnos továbbra is probléma a gyermekorvos kérdése, illetve a járóbeteg szakellátás, pl. nőgyógyászati ellátás hiánya. Az egészségügyi alapszolgáltatások mindenki számára egyenlő feltételekkel elérhetőek, a szükség szerinti helyettesítés folyamatosan megoldott. A szakellátásokhoz való hozzáférés a két közelben lévő városban szintén megoldott.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	
év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	130
2009	131
2010	127
2011	141
2012	148

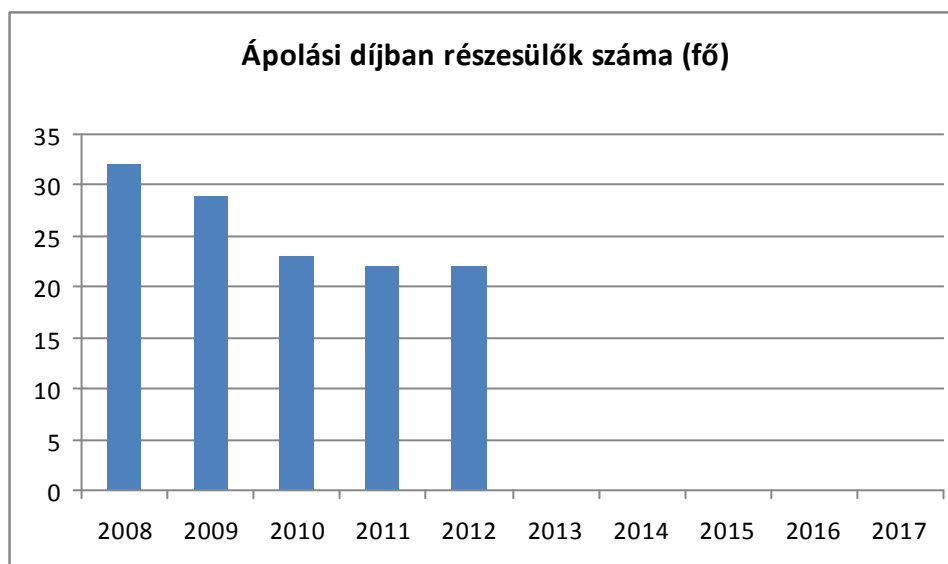
Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	32
2009	29
2010	23
2011	22
2012	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) Prevenációs és szűrőprogramokhoz való hozzáférés

A településen rendszeres a tüdőszűrés és évente legalább egyszer szemészeti, valamint nőgyógyászati szűrésre is sor kerül, melyhez való hozzáférés mindenki számára egyformán

biztosított. Az önkormányzat rendelkezik népegészségügyi programmal és minden évben megrendezésre kerül az egészségügyi hónap és az anyatej világnapjához kapcsolódó rendezvény.

c) A közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben figyelembe vesszük a jogszabályi előírásokat és az egészséges táplálkozással kapcsolatos követelményeket. A közétkeztetésben résztvevő gyermekek naponta háromszor kapnak zöldséget vagy gyümölcsöt, a főételek összeállítása során pedig fontos szempont egyrészt a változatosság, másrészt a gyermekek és a nevelők visszajelzése. A közétkeztetést végző szervezet tevékenységét rendszeresen értékeli az önkormányzat, elsősorban a beérkezett visszajelzések alapján és a további együttműködés annak függvénye, hogy az étkezésben résztvevők elégedettek-e a szolgáltatással.

d) Sportprogramokhoz való hozzáférés

A 2011. évtől fontos változások következtek be az iskolai tantervekben, mivel jelentősen megemelkedett a kötelező testnevelés órák száma. Mivel 2011-ben került átadásra a teljesen felújított és bővített általános iskola, egy teljesen új, többcélú sportolásra alkalmas tornacsarnokkal, a napi szintű testnevelés és egyéb sport lehetőségek tovább bővültek. Továbbra is rendelkezésre áll bárki számára a településen működő sportcsarnok, ahol az elmúlt években jelentős beruházás zajlott, és ma már tenisz versenyek lebonyolítására is alkalmas. A sportlétesítmények bárki számára igénybe vehetők térítés ellenében, saját intézmények dolgozói számára pedig kedvezményesen.

e) A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat Besenyszög községgel együttműködve oldja meg a szociális közszolgáltatásokat, melynek keretében házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres segítségnyújtást, ebéd kihordást, illetve az ezzel kapcsolatos feladatokat látják el. A 2013. évben elindul az idős korúak nappali ellátása is egy teljesen felújított épületben, amely minden szempontból megfelel a hátrányos helyzetűek, vagy fogyatékkal élők számára is. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés teljes mértékben szociális alapon működik és bárki számára biztosított.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) Közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet alapvetően három fő helyszínen zajlik, egyrészt az iskola, másrészt a közösségi ház, harmadrészt a sportcsarnok és környéke, illetve a szabadidőpark, amely biztosítja a közösségi programokhoz való hozzáférést. Ezekon túlmenően minden évben hagyományos szabadtéri rendezvényekkel ünnepli meg a település a május 1-jét, a Falunapot (június utolsó szombatja) és az augusztus 20-át. Fontos közösségi fórum a már korábban is említett Települési Civil Kerekasztal, ahol a helyben működő társadalmi szervezetek és az általuk tömörített lakosok kifejezhetik a közösségi élettel, együttműködéssel kapcsolatos elvárásaikat, illetve aktívan részt vehetnek a település jelenét és jövőjét meghatározó döntések előkészítésében, véleményezésében. Speciális közösségi fórumként jelenik meg a minden évben kötelezően megtartott közmeghallgatás,

továbbá, amennyiben szükséges, egy-egy konkrét közösségi probléma megoldása érdekében megtartott falugyűlés, pl. ilyenre került sor a településen elhelyezendő hulladékudvar kapcsán.

b) A közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen a közösségi együttműködés példaértékű, a rendezvényeken, nagyobb megmozdulásokon fiatalok, idősek, társadalmi és gazdasági szervezetek egyaránt képviseltetik magukat. Szerencsére a rendezvényekhez sikerül mindig támogatót találni a helyben működő vállalkozások, gazdasági társaságok személyében. Ezekon a rendezvényeken soha semmilyen konfliktus nem fordult elő, és általában jellemző a településre, hogy magas fokú a szolidaritás és nem jellemzőek az etnikai vagy más jellegű konfliktusok.

c) A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A már korábban említett rendezvényekre, közösségi megmozdulásokra mindig sok felajánlás érkezik (pl. Falunapon a Piskótavonathoz) és emellett a társadalmi civil szervezetek koordinálásában a lakosok is nagymértékben hozzájárulnak önkéntes munkájukkal ezeknek a megszervezéséhez, lebonyolításához.

3.8 A roma nemzetiségű önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.

A településen nem működik nemzetiségi önkormányzat, így az adatok nem relevánsak.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Pályakezdők munkanélküliségének növekedése	Közfoglalkoztatás, részfoglalkoztatás, helyi vállalkozók, gazdasági szervezetekkel való szorosabb kapcsolat kialakítása
Az egészségügyi szakellátások hiánya	Kapcsolatfelvétel a szakellátó szervekkel, pályázati lehetőségek kiaknázása
A bérlakás és szükségelhelyezésre szolgáló helyiségek hiánya	Pályázati lehetőségek kiaknázása, Uniós források elérése új bérlakások építése érdekében

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A fiatalok számának alakulása 2011-ben					
	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
0-2 évesek			88		
0-14 éves	246	312	558	44%	56%
15-17 éves	73	57	130	56%	44%

Forrás: TEIR

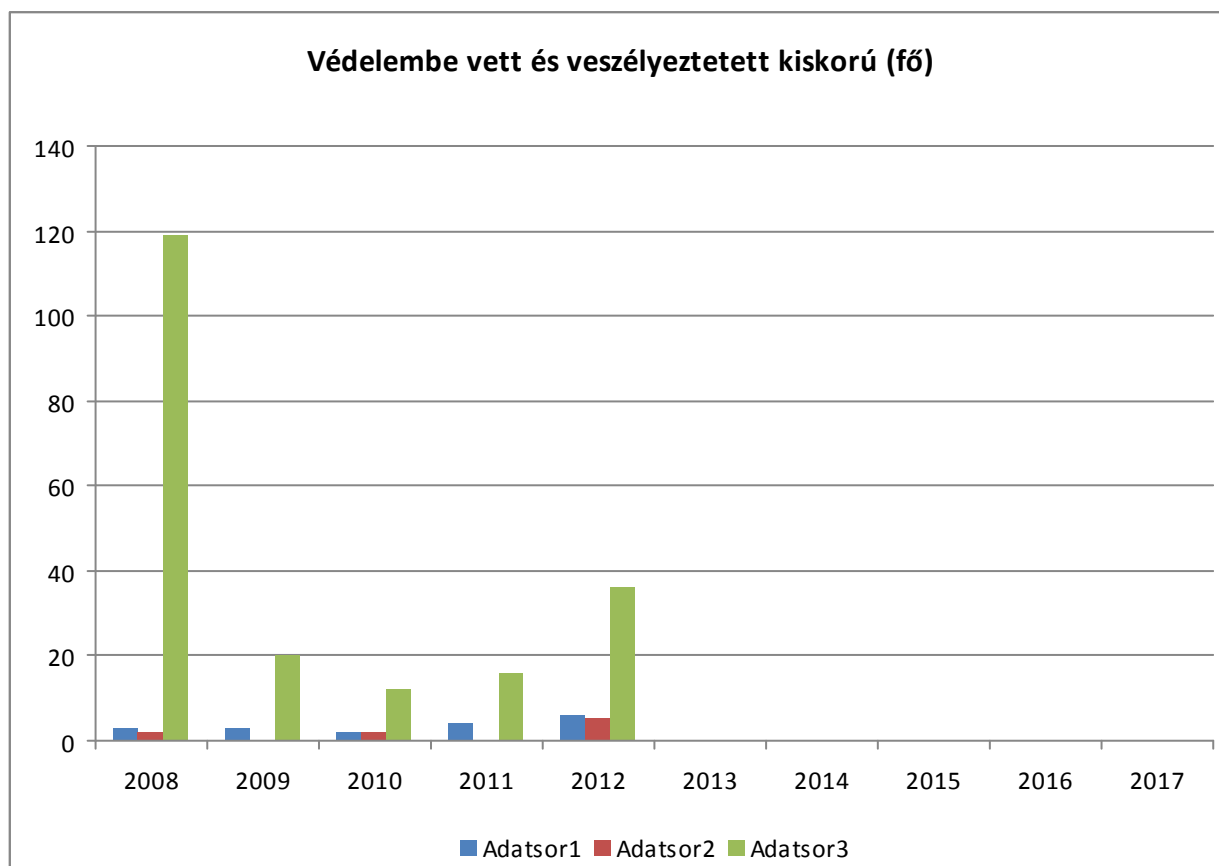
A gyermekek számának alakulását tekintve (3. számú táblázat) megállapítható, hogy folyamatos a csökkenés. Különösen a gazdasági válság kirobbanása óta szembetűnő a negatív irányú változás. Ennek a mutatónak az egyik oka vélhetően a nők munkavállalási kényszere, a másik ok pedig valószínűleg abban keresendő, hogy a megélhetés drágulásával a gyermeknevelés is egyre inkább gazdasági kérdés lett, melyet nem mindenki tud a régi rendszerben működő elvek alapján bevállalni.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma				
év	18 év alattiak száma a népességben	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	751	3	2	119*
2009	743	3	0	20
2010	707	2	2	12
2011	688	4	0	16
2012	720	6	5	36

Forrás: TeIR, KSH Tstar *TEIR adat, amely valószínűleg nem felel meg a valóságnak

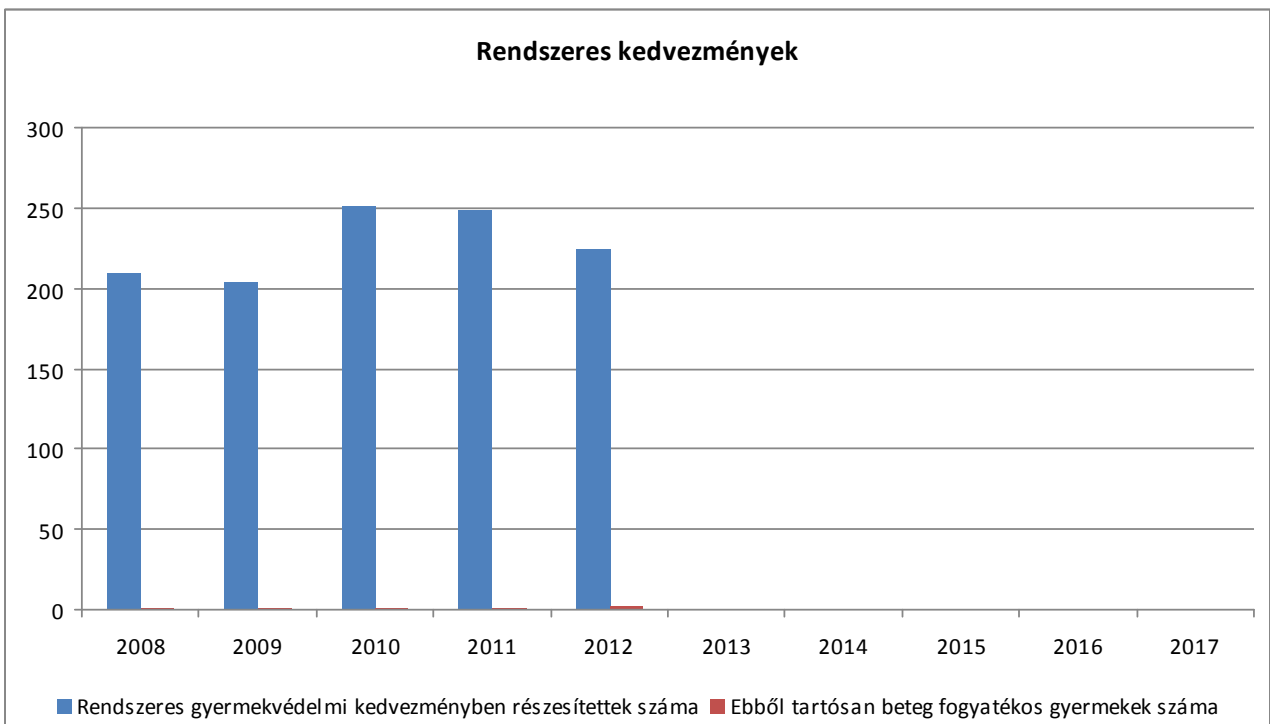
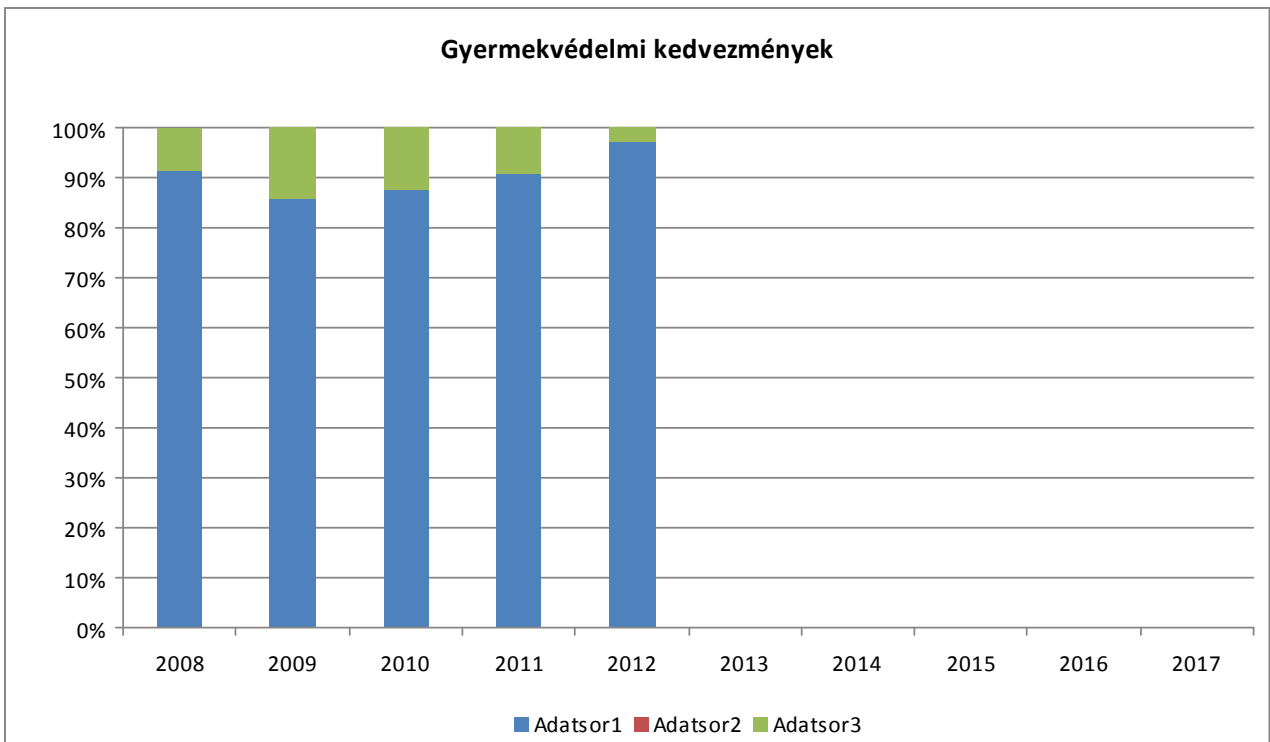

Az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a veszélyeztetett kiskorúak helyzetét és a társhatóságokkal együttműködve igyekszik megoldani a nehéz szociális helyzetbe került családok problémáját, illetve a kiskorúak esetében elsősorban a lehetőségekhez képest a családon belül megoldani a nevelést. Sajnos továbbra is probléma, hogy külön gyermek egészségügyi szolgálat nem működik, de a távlati tervek között szerepel ennek megvalósítása.

b) Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	210	1	0	0	20
2009	204	1	0	0	34
2010	251	1	0	0	36
2011	249	1	0	0	26
2012	224	2	0	0	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) A gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők, valamint a kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	36	50	70	170	0	0
2009	36	71	59	194	8	49
2010	37	91	56	189	12	44
2011	31	103	44	170	7	0
2012	31	100	43	160	4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

2013-ban 2 iskoláskorú és egy óvodás gyermek van, aki nem rendelkezik magyar állampolgársággal. A településen élő nem magyar állampolgárok számára vonatkozóan pontos adat nem áll rendelkezésünkre.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

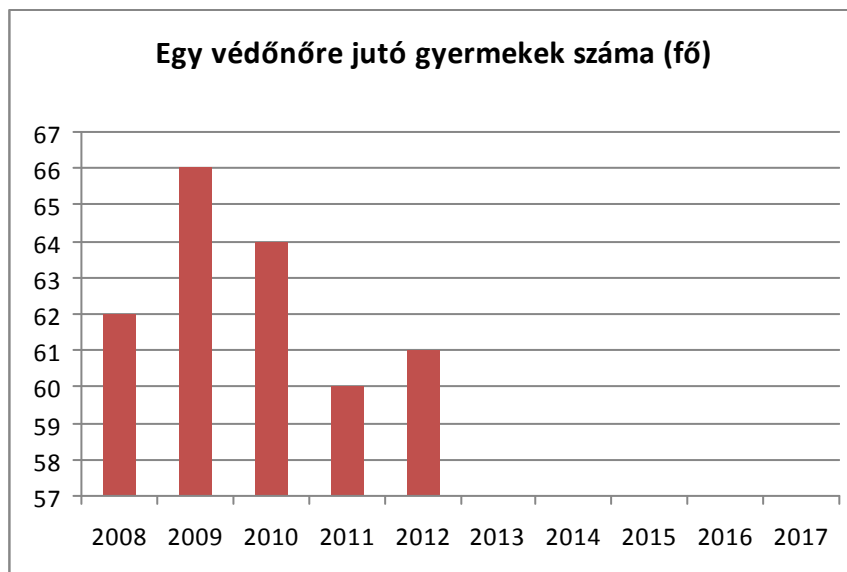
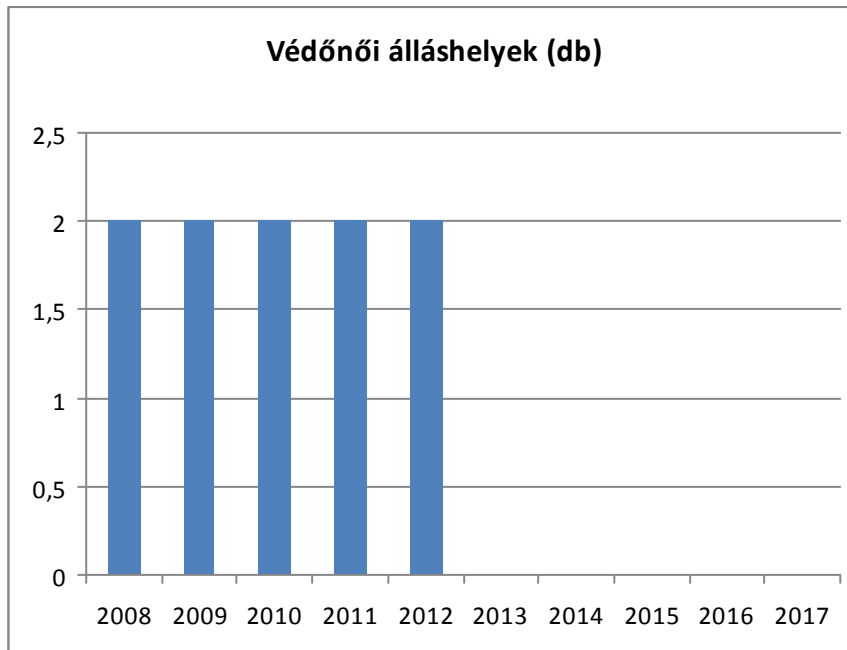
A település tekintetében az adatok nem relevánsak.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) Védőnői ellátás jellemzői

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma		
év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	2	62
2009	2	66
2010	2	64
2011	2	60
2012	2	61

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői ellátottság évek óta folyamatosan biztosított, ez egy védőnőre jutott gyermekek száma bőven az országos átlag alatt van, ennek is köszönhetően az ellátottság magas szintű, lényegesen több idő jut egy-egy gyermekre, mint az átlag. A Védőnői Szolgálat különleges figyelmet fordít a többgyermekes vagy mélyszegénységben élő gyermekes családokra, illetve azokra a szülőkre, akik az átlagostól eltérő életmódot folytatnak, potenciálisan veszélyeztetve a születendő gyermeküket.

b) Gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői				
év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	24834	0	24834
2009	0	26358	0	26358
2010	0	14351	0	14351
2011	0	25660	0	25660
2012	0	22190	0	22190

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Mint ahogy korábban is megjegyzésre került, nincs külön gyermekorvosi ellátás, ezt a felnőtt háziorvosok oldják meg, meglehetősen nagy esetszám mellett.

c) A 0–7 éves korúak speciális ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma				
év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Településünk esetében nem kötelező a bölcsődei ellátás és jelen pillanatban sem az anyagi, sem az infrastrukturális adottságok nem teszik lehetővé ennek a szolgáltatásnak a beindítását. A néhány éve végzett igényfelmérés alapján szintén nem tűnik egyenlőre indokoltnak ennek a szolgáltatásnak a megszervezése.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma		
év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

Családi napközi hivatalosan nem működik a településen, de tudomásunk van arról, hogy egyes szülők alkalmasszerűen, más gyermekes szülőknél helyezik el gyermeküket.

d) Gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelem

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat a társulásban működő gyermekjóléti szolgálat látja el. A szolgálat napi frissességű adatokkal rendelkezik a veszélyeztetett vagy mélyszegénységben élő kiskorúak családjairól. Az önkormányzat gyámügyi szervével együttműködve rendszeresen feltérképezik a kiskorúak helyzetét, környezettanulmányok, családlátogatások összehangolásával igyekeznek megakadályozni a krízishelyzet kialakulását. Amennyiben bekövetkezett a krízishelyzet az önkormányzat igyekszik azonnali természetbeni vagy pénzbeni segítséget nyújtani a rászorulóknak, a kiskorúak érdekeit maximálisan szem előtt tartva.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	0	
Óvodai férőhelyek száma	120	
Óvodai csoportok száma	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06.00-1700.-	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	07.22-08.24.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	8	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	7	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	5	0
Kisegítő személyzet	2	0

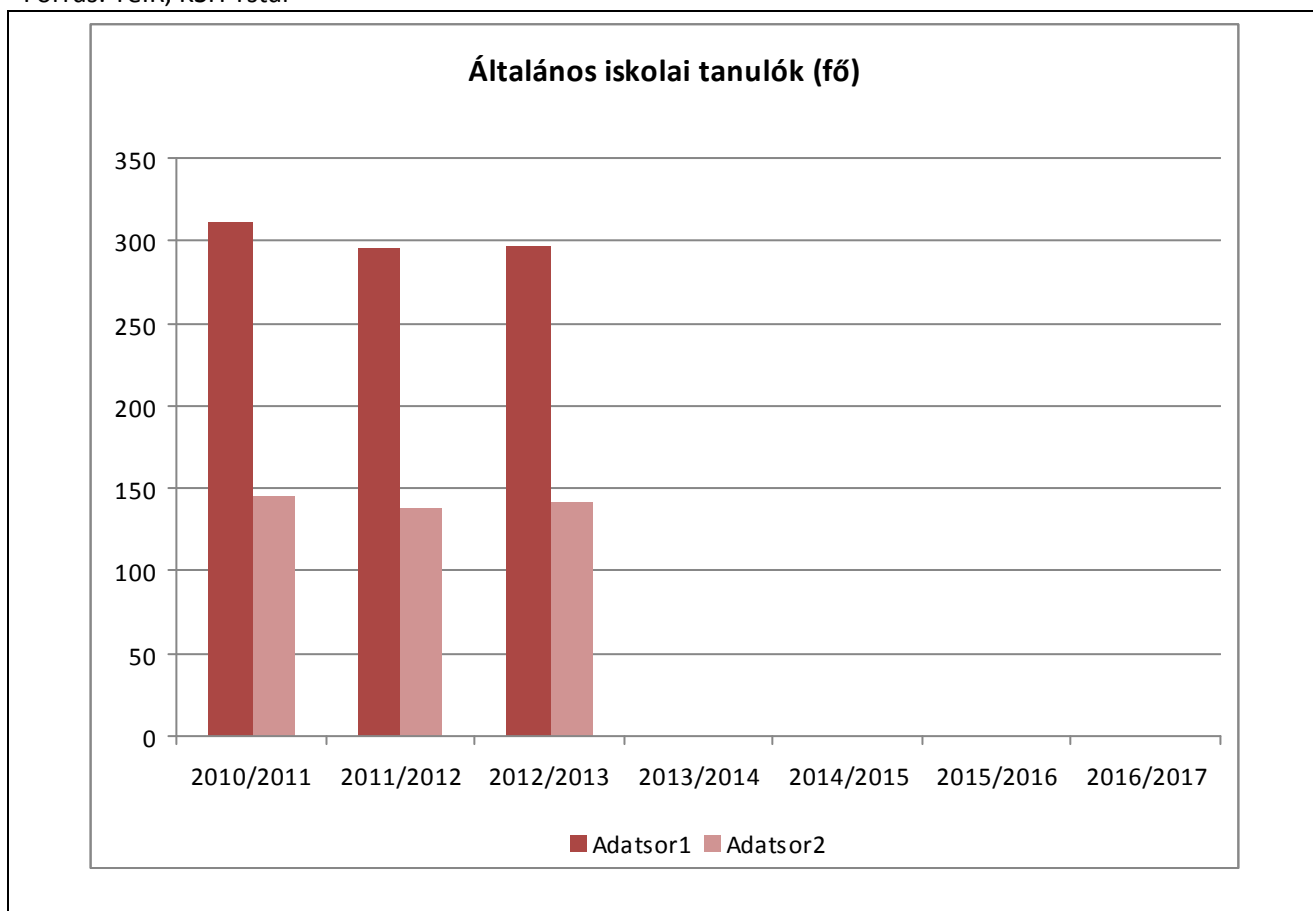
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.						
év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	155	5	140	1	122	0
2009	163	5	150	1	110	0
2010	141	5	150	1	112	0
2011	134	4	120	1	111	0
2012	127	4	120	1	106	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma						
tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulóinak száma		Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulóinak száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	158	153	311	145	46,6%	
2011/2012	149	147	296	138	46,6%	
2012/2013	146	151	297	142	47,8%	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai							
tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	8	8	16	0	0	0	3
2011/2012	8	8	16	0	0	0	1
2012/2013	8	8	16	0	0	0	1

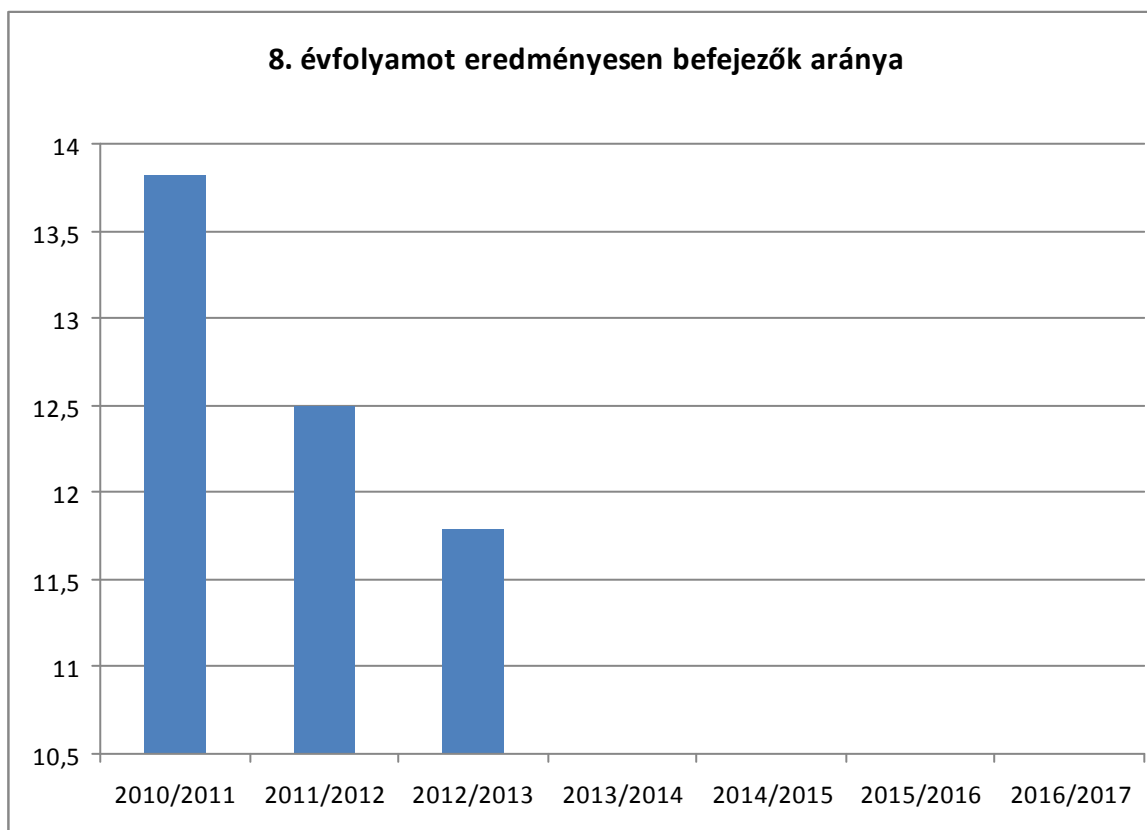
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	43	13,82
2011/2012	37	12,5
2012/2013	35	11,78

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

a) A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzzük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a településen élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség elő-mozdítása érdekében:

- a beiratkozásnál,
- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaorientációban,
- a humánerőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- valamint a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

A közoktatás-fejlesztésben a legfontosabb horizontálisan érvényesítendő szempont az esélyegyenlőség, az egyenlő hozzáférés biztosításának elve. Minden infrastrukturális és szakmai fejlesztés kialakításánál az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítani a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási

helyzetére. Kiemelten fontos az érintett intézmények oktatás-szervezési gyakorlatának áttekintése, illetve az intézmények tanulói összetételének összehasonlítása és annak vizsgálata, hogy érvényesül-e a településeken a diszkrimináció mentesség, szegregációmentesség, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

Az egyenlő hozzáférés biztosításán túlmenően a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének előmozdításához elengedhetetlen feltétel olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

A települések közoktatási intézményei a fent említett célokat figyelembe veszik a gyerekekkel való kapcsolatba kerülés első pillanatától, tehát a beiratkozáskor, illetve a felvételinél, a későbbiekben pedig a tanításkor, a gyerekek egyéni fejlesztésekor, az értékelés gyakorlatában. Ezen kívül szem előtt tartják a tananyag kiválasztásakor és alkalmazása-kor, a fegyelmezés gyakorlatában, a pedagógusok szakmai továbbképzésekor, illetve a szülőkkel, valamint a szakmai és társadalmi környezettel való kapcsolattartáskor is.

A jövőben mind nagyobb szerepet fog kapni a hazai oktatásban a lemaradók, a valamilyen szempontból hátrányos helyzetűek problémáinak kezelése. Az ezzel kapcsolatos feladatoknak Szajol községben is különös hangsúlyt kell adni.

A hátrányos helyzetű települések, a hátrányos helyzetű rétegek fiataljainak életésélyeit színes, rugalmas iskolarendszerben biztosított színvonalas oktatás jelentheti. Ez önmagában nem oldja meg teljesen a konkrét tanulási, magatartási problémákkal küzdő fiatalok minden gondját. Az iskolarendszer ennek csak keretét jelenti, további konkrét intézkedésekre van szükség.

b) A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az iskola és az óvoda külön gyógypedagógust nem alkalmaz, az igény szerinti ellátást a városi szakszolgálatok segítségével valósítják meg.

c) Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A település tekintetében az adatok nem relevánsak, hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, valamint szegregáció nincs.

d) Pozitív diszkrimináció

Pozitív diszkrimináció két tekintetben érvényesül: 1. ingyenes tankönyvellátásban részesülnek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, a tartósan beteg gyermeket nevelők, 50%-os mérséklésű a nagycsaládosok esetében, 2. kedvezményes étkeztetést kapnak

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekszegénység növekedése	A rendelkezésre álló adatbázis bővítése, szorosabb együttműködés a civil és az egyházi szervezetekkel
A gyermekek speciális fejlesztését szolgáló ellátások elégtelen volta	Speciális képzettségű szakemberek alkalmazása, ha szükséges megbízási szerződés formájában is
A szabadidős és sporttevékenységi lehetőségek igénybe vételének alacsony szintje	A sport és szabadidős programok fokozottabb népszerűsítése, bemutatók, versenyek szervezése

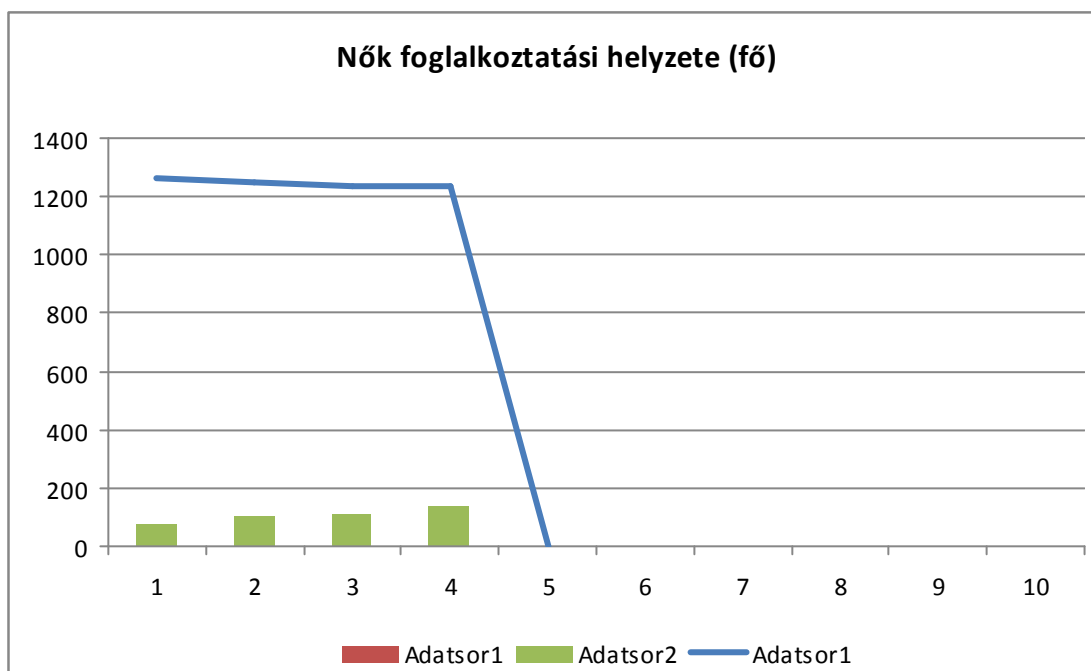
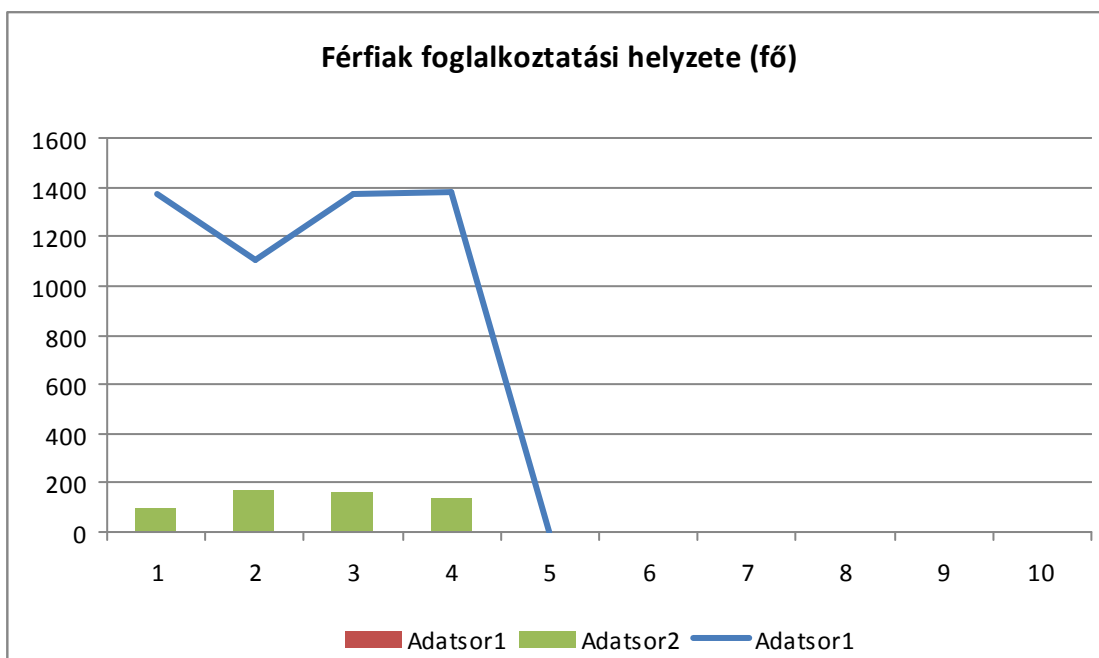
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

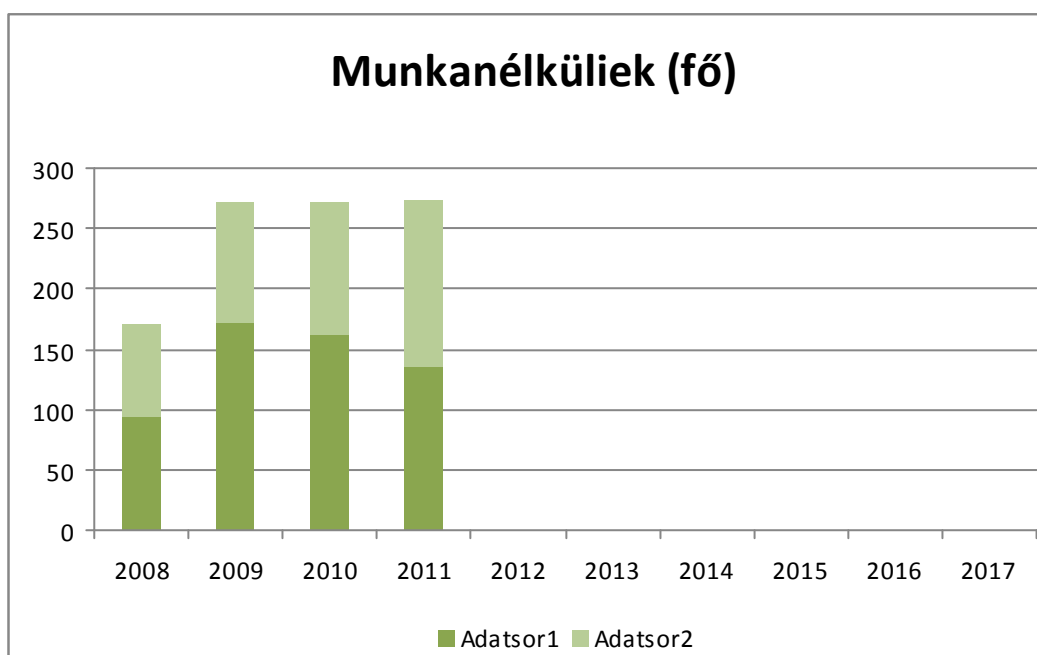
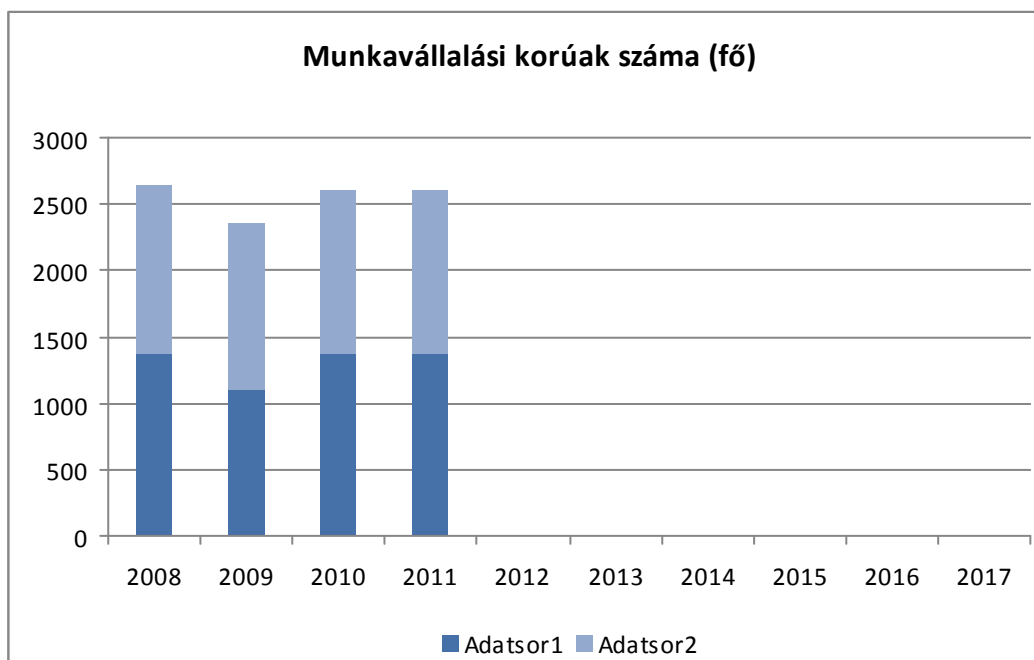
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében						
év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	1370	1262	NA	NA	95	75
2009	1108	1249	NA	NA	172	100
2010	1376	1237	NA	NA	162	109
2011	1379	1233	NA	NA	136	138
2012	NA	NA	NA	NA	NA	NA

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A táblázatok adataiból is megállapítható, hogy a nők foglalkoztatási mutatói az elmúlt években szinte alig változtak, ugyanakkor a munkanélküliek száma 3 év alatt megduplázódott és ma már a férfiakéval közel azonos számokat produkál.

b) Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nőknek a foglalkoztatást segítő és képzési programokban történő részvételéről nincsenek adataink, de számukra ugyanazon feltételek mellett biztosított valamennyi ellátási forma.

c) Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei a gyakorlatban nem változtak. Mivel az elmúlt években jelentősen megemelkedett a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma, a középfokú vagy még alacsonyabb végzettségűek számára rendkívüli módon beszűkült a foglalkoztatási piac. Ez alól a településünk sem képez kivételt, de hátrányosabb helyzetben sincsenek az országos átlagot tekintve.

d) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Pontos adatok hiányában a kérdéskör nem elemezhető.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

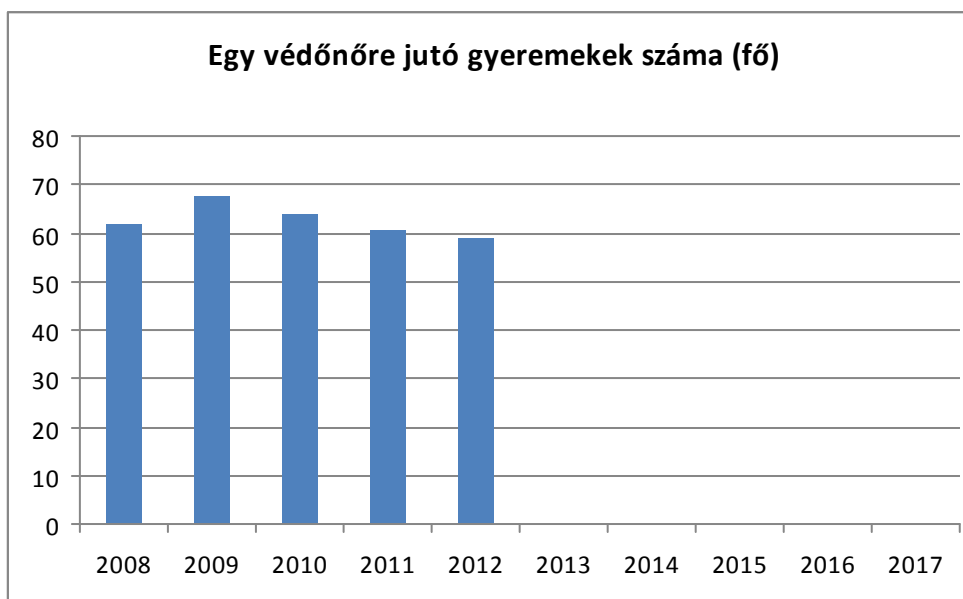
A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetésére vonatkozóan minimális igény jelent meg az elmúlt években. Elsősorban a kisgyermekesek, illetve a többgyermekes szülők körében jelent meg kisebb volumenű igény a bölcsődei ellátásra és a családi napközire, de az igény szint nem érte el azt a határt, ahol gazdaságosan megszervezhető lenne a szolgáltatás.

Az óvodai férőhelyek vonatkozásában stagnáló a helyzet, amelyet a jogszabályi keretek között a létszámhatár módosításával igyekszik kezelni az önkormányzat. Az egyéb közintézmények vonatkozásában nem jelent problémát a kérdés megoldása.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe			
év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	2	124	62
2009	2	135	68
2010	2	128	64
2011	2	121	61
2012	2	118	59

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A témában pontos adatok nem állnak rendelkezésünkre.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben egyelőre nincs lehetőség tartós elhelyezésre, mivel az önkormányzat minimális számú szociális jellegű bérlakást üzemeltet.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben		
év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	Nő
2008	7	5
2009	7	5
2010	7	5
2011	4	3
2012	4	3

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A helyi közéletben folyamatosan jelen vannak a nők. A választott tisztségek, megbízások esetében a lakosság hozza meg a döntését, melyet nem lehet befolyásolni, a kinevezéssel betöltött pozíciókban pedig kizárólag a jogszabályi feltételek és a képzettség, a gyakorlat, valamint a

rátermettség az irányadó. E tekintetben mindenféle egyéb megkülönböztetést elutasít az önkormányzat.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Növekvő problémát jelent a nők körében is a munkanélküliség, amelyet az önkormányzat a közfoglalkoztatási programmal, valamint a helyi vállalkozókkal való együttműködés kiterjesztésével igyekszik orvosolni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nők munkanélküliségének növekedése	Közfoglalkoztatás, részfoglalkoztatás megoldása
Családtervezés nem kellő megalapozottsága	Erősíteni a tanácsadó, felvilágosító tevékenységet a nehéz gazdasági, társadalmi helyzetben lévő szülők és potenciális szülők körében a jövőbeni gyermekvállalás várható követelményeivel összefüggésben
Krizishelyzetben alkalmazható megoldások szűk köre	Szociális bérlakások építése, kialakítása, együttműködve a karitatív és egyházi szervezetekkel

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint			
év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	527	710	1237
2009	509	711	1220
2010	494	684	1178
2011	495	682	1177
2012			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén			
év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma	
	fő	fő	%
2008. I. n.év	191	11	5,75
2008. II. n.év	167	10	5,98
2008. III. n.év	172	11	6,39
2008. IV. n.év	165	12	7,27
2009. I. n.év	194	12	6,18
2009. II. n.év	208	15	7,21
2009. III. n.év	219	16	7,30
2009. IV. n.év	251	19	7,57
2010. I. n.év	285	25	8,77
2010. II. n.év	237	23	9,70
2010. III. n.év	249	28	11,24
2010. IV. n.év	263	31	11,78
2011. I. n.év	283	35	12,36
2011. II. n.év	255	35	13,72
2011. III. n.év	263	38	14,44
2011. IV. n.év	247	42	17,00
2012. I. n.év	282	45	15,95
2012. II. n.év	249	45	18,07
2012. III. n.év	250	37	14,80
2012. IV. n.év	201	35	17,41

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Az adatok jól mutatják, hogy az elmúlt 5 évben jelentősen megnőtt az időskorúak munkanélküliségi rátája. Míg 2008. I. negyedévében ez 5,75%-volt, 2012 végére több mint háromszorosára emelkedett (17,41%)

b) Tevékeny időskor

Az elmúlt időszakban általánosan tapasztalható, hogy az idősek, még akár a nyugdíjba vonulásukat követően is szeretnék a munka világában maradni, de legalábbis aktívan részt venni a közösségi életben. Segítségüket elsősorban a települési szintű rendezvényeken, megemlékezéseken tudja igénybe venni az önkormányzat. Napi munka szintjén történő foglalkoztatásukra nagyon minimális lehetőség van.

c) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

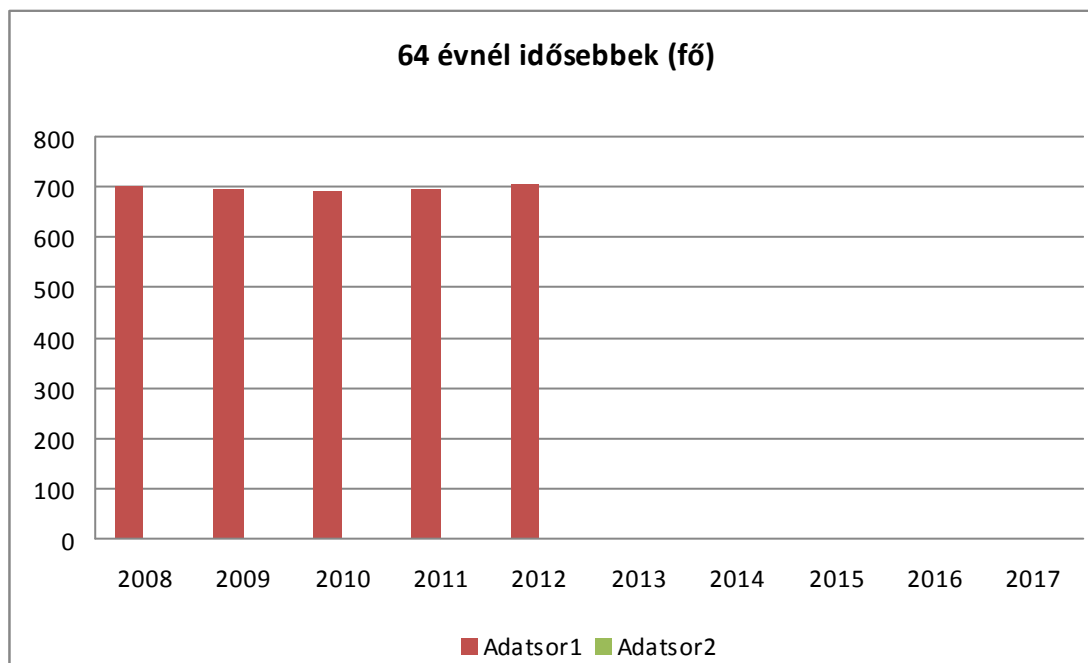
Az idősebb generáció elhelyezkedése vélhetően jóval nehezebb, ugyanakkor egzakt adatok nem állnak rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy ténylegesen diszkriminatív helyzetbe kerültek volna ezek a rétegek.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma			
év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	701	0	0%
2009	698	0	0%
2010	692	0	0%
2011	696	0	0%
2012	705	0	0%

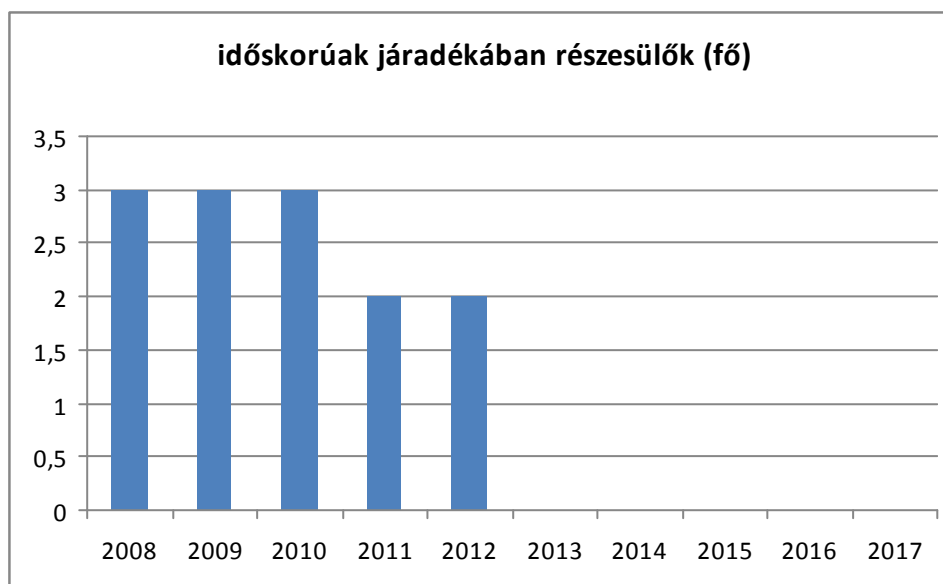
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma	
év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	3
2009	3
2010	3
2011	2
2012	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak szociális ellátásának volumene nagyjából változatlan volt az elmúlt időszakban.

b) A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára egyformán biztosított.

c) Idősek informatikai jártassága

Az úgynevezett „korosztályi lejtő” a településünkön is létezik. Az idősebbek nehezen alkalmazkodnak az informatikai követelményekhez, a számítástechnika legújabb vívmányai által biztosított lehetőségeket csak szűk körben használják ki. A településen számítástechnikai tanfolyamok szervezésével igyekszünk ezt a hátrányt csökkenteni.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Külön célzott programmal nem rendelkezik a település, de a 2013-as évben beinduló idősek nappali ellátása keretében egy korszerűen felszerelt, minden igényt kielégítő napközi otthon kezd meg működését, ahol bárki megtalálhatja a számára ideális közösségi tevékenységi formát.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Időskori foglalkoztatottság alacsony foka	Szorosabb együttműködés a helyi gazdasági szervezetekkel Közfoglalkoztatásba bevonásuk
Idősek informatikai alulképzettsége	Tanfolyamok, képzések indítása, rendszeres technikai segítségnyújtás megszervezése

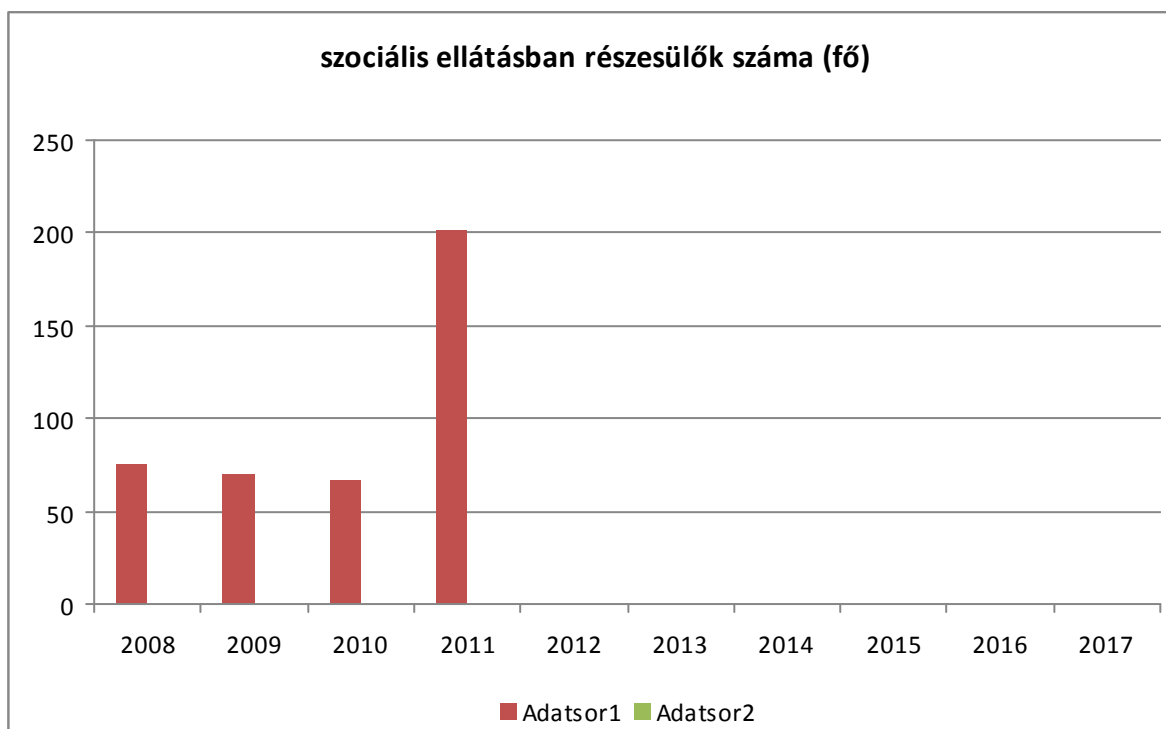
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma		
év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	75	NA
2009	70	NA
2010	67	NA
2011	202	NA
2012	NA	NA

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma			
év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar;

A fogyatékkal élők számára rendkívül szűk körű a foglalkoztatási lehetőség. Csupán a közfoglalkoztatás keretében van lehetőség bizonyos munkakörökben történő alkalmazásra, elsősorban ülő vagy könnyített formában. Azonban az elmúlt évek gazdasági megszorításai ezeket a lehetőségeket is tovább szűkítették.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzbeli és természetbeni ellátása elsősorban nem önkormányzati feladat, de természetesen az önkormányzat rendkívüli helyzetben, vagy a megélhetés veszélybe kerülése esetén segítséget nyújt a rászorulóknak.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) A települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az elmúlt években valamennyi közintézmény akadálymentesítése megtörtént.

b) A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatásokhoz a hozzáférés több formában is biztosított és elérhető valamennyi társadalmi réteg számára.

c) A munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat érdekkörébe tartozó intézmények akadálymentesek, az egyéb munkahelyekkel kapcsolatosan adatok nem állnak rendelkezésre.

d) A közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés vonatkozásában több a probléma. Az utak állapota ugyan kielégítő, de korántsem problémamentes. A költségvetési lehetőségek e téren is korlátozottak és csak fokozatosan valósíthatók meg a közutakkal kapcsolatos lakossági igények. Lényegesen több és jobb minőségű járdára lenne szükség, figyelembe véve a mozgáskorlátozottak közlekedési lehetőségeit is.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Megváltozott munkaképességűek alacsony foglalkoztatottsági szintje	Együttműködés szorosabbá tétele a helyi gazdasági szervezetekkel A helyi civil szervezetek adatgyűjtő tevékenységének ösztönzése egy pontosabb adatbázis létrehozása érdekében
A helyi közösségi közlekedés feltételrendszere hiányos	A település járdáinak, közútjainak teljes körű felülvizsgálata a fogyatékkal élők igényeinek szempontjából

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) A 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése

A településen igen komoly szerepe van a civil szervezeteknek. Az évek óta működő Települési Civil kerekasztal gyakorlatilag az össze helyben működő társadalmi önszerveződést magába integrálta és koordinálja ma is a tevékenységüket.

Évek óta gyümölcsöző a kapcsolat a katolikus és a református egyház helyi képviselőivel. Ma már szinte egyetlen társadalmi megmozdulás sem zajlik le az ő aktív részvételük nélkül.

b) Önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Nyilvántartott nemzetiség nem működik a településen és erre vonatkozóan konkrét igény sem jelentkezett. Az egyéb szervezetek közötti együttműködés példaértékű.

c) Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat évek óta együttműködik a szomszédos önkormányzatokkal, elsősorban a szociális ellátások terén, valamint a kistérségi együttműködés keretében. Ennek a kapcsolatrendszernek a felülvizsgálata 2013. első félévét követően átfogóan felülvizsgálatra kerül, amelynek során felmérésre kerülnek az együttműködés további lehetőségei. Az önkormányzat egy idei döntésében már kinyilvánította, hogy a jövőben is fenn kívánja tartani az együttműködés már bevált formáit.

d) A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A település vonatkozásában az adatok nem relevánsak.

e) A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek közül a kifejezetten a hátrányos helyzetű rétegeket tömörítő esetében beszélhetünk esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységről (pl.: mozgássérültek szervezete). Külön ilyen jellegű tevékenységet más szervek nem folytatnak és konkrét igény sem merült fel ennek kapcsán.

f) A for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A profitorientált szervezetek elsősorban a megváltozott munkaképességűek és a munkanélküliek foglalkoztatása terén nyújtanak segítséget az esélyegyenlőség települési szintű biztosításában, valamint a közösségi megmozdulások, rendezvények pénzbeli vagy természetbeni támogatása révén.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az intézmények, egyházak, civil szervezetek számára lehetőség van az esélyegyenlőségi problémák feltárására, az esélyegyenlőségi terv kidolgozási folyamatában történő részvételre.

b) Az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A közösségi és a lakossági visszacsatolás formái széles körűek, a lehetőségeket az önkormányzat több formában is biztosítja. Rendelkezésre áll egy internetes felület is, ahol az önkormányzat honlapján lehetőség van bármilyen észrevételt, javaslatot tenni.

VI. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Pályakezdők munkanélküliségének növekedése Az egészségügyi szakellátások hiánya A bérlakás és szükségelhelyezésre szolgáló helyiségek hiánya	Közfoglalkoztatás, részfoglalkoztatás, helyi vállalkozók, gazdasági szervezetekkel való szorosabb kapcsolat kialakítása Kapcsolatfelvétel a szakellátó szervezetekkel, Pályázati lehetőségek kiaknázása, Uniós források elérése új bérlakások építése érdekében
Gyermekek	A gyermekszegénység növekedése A gyermekek speciális fejlesztését szolgáló ellátások elégtelen volta A szabadidős és sporttevékenységi lehetőségek igénybe vételének alacsony szintje	A rendelkezésre álló adatbázis bővítése, szorosabb együttműködés a civil és az egyházi szervezetekkel Speciális képzettségű szakemberek alkalmazása, ha szükséges megbízási szerződés formájában is A sport és szabadidős programok fokozottabb népszerűsítése, bemutatók, versenyek szervezése
Idősek	Időskori foglalkoztatottság alacsony foka Idősek informatikai alulképzettsége	Szorosabb együttműködés a helyi gazdasági szervezetekkel Közfoglalkoztatásba bevonásuk Tanfolyamok, képzések indítása, rendszeres technikai segítségnyújtás megszervezése
Nők	A nők munkanélküliségének növekedése Családtervezés nem kellő megalapozottsága Krizishelyzetben alkalmazható megoldások szűk köre	Erősíteni a tanácsadó, felvilágosító tevékenységet a nehéz gazdasági, társadalmi helyzetben lévő szülők és potenciális szülők körében a jövőbeni gyermekvállalás várható követelményeivel összefüggésben Szociális bérlakások építése, kialakítása, együttműködve a karitatív és egyházi szervezetekkel
Fogyatékkal élők	Megváltozott munkaképességűek alacsony foglalkoztatottsági szintje A helyi közösségi közlekedés feltételrendszere hiányos	Együttműködés szorosabbá tétele a helyi gazdasági szervezetekkel. A helyi civil szervezetek adatgyűjtő tevékenységének ösztönzése egy pontosabb adatbázis létrehozása érdekében A település járdáinak, köztútjainak teljes körű felülvizsgálata a fogyatékkal élők igényeinek szempontjából

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A pályakezdők munkanélküliségi arányának csökkentése Az egészségügyi szakellátások körének bővítése A szociális bérlakások és szükségelhelyezésre szolgáló helyiségek létesítése	Önkormányzat Területi egészségügyi szervek Építőipari cégek, helyi vállalkozók Felelős: Önkormányzat
Gyermekek	A gyermekszegénység felszámolása A gyermekek speciális fejlesztését szolgáló ellátások színvonalának emelése A szabadidős és sporttevékenységi lehetőségek körének bővítése	Szociális társulás Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Helyi iskola és óvoda Területi szakszolgálatok A településen működő civil szervezetek Felelős: Önkormányzat
Idősek	Időskori foglalkoztatottság növelése Idősek informatikai alulképzettségének csökkentése	Területi munkaügyi szakigazgatási szerv Helyi vállalkozók, gazdasági társaságok Informatikai képzéssel foglalkozó szervezet Felelős: Önkormányzat
Nők	A családtervezés tudatossági szintjének növelése A krízishelyzetben alkalmazható megoldási lehetőségek feltárása	Védőnői Szolgálat Háziorvosi szolgálatok Területi szakszolgálatok Felelős: Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának elősegítése A helyi közösségi közlekedés feltételrendszerének javítása	Helyi gazdasági szervezetek, vállalkozók Területi munkaügyi szakigazgatási szerv Felelős: Önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák teljes mértékben képesek beilleszkedni a helyi közösségbe.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete a közeljövőben legalább minimális szinten megoldódjon, hogy ezek a rétegek ne szakadjanak le végérvényesen a társadalom többi részétől.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek környezettudatos nevelését, az őket veszélyeztető negatív társadalmi gazdasági hatások csökkentését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális helyzetére, a megélhetési körülményeikre, igyekszünk többféle közszolgáltatás megvalósításával elérni, hogy az idős emberek is a társadalom teljes jogú tagjainak érezhessék magukat.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a foglalkoztatottság szintjének lehetőség szerinti növelését, a tudatos családtervezés és gyermekvállalás önkormányzati szintű feltételrendszerének megteremtését.

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a fogyatékkal élők is teljes körben és valamennyi formában igénybe tudják venni a közszolgáltatásokat, illetve lehetővé tenni számukra, hogy a helyi közösségi tevékenységben teljes jogkörrel és korlátozás nélkül részt vehessenek.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Pályakezdők munkanélkülisége
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Pályakezdők munkanélküliségi rátájának növekedése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: A pályakezdők munkanélküliségi rátájának csökkentése Rövid távú cél: Az illetékes munkaügyi szakigazgatási szervvel való szorosabb kapcsolat kialakítása Középtávú cél: Pályakezdők bevonása a közfoglalkoztatásba vagy az időszakos munkákba Hosszú távú cél: A pályakezdők teljes körű foglalkoztatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Közfoglalkoztatás üzemeltetése
Résztevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Résztevők: munkaügyi szakigazgatási szervek, helyi gazdálkodó szervezetek, vállalkozók
Partnerek	Munkaügyi szakigazgatási szerv Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Középtávú: Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: A foglalkoztatással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	Egészségügyi szakellátás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészségügyi szakellátások hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: Az egészségügyi szakellátások körének bővítése Rövid távú cél: Az illetékes egészségügyi szervekkel való szorosabb kapcsolat kialakítása Középtávú cél: A szakellátások feltételrendszerének kialakítása Hosszú távú cél: A szakellátások minél szélesebb körű megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés, igényfelmérés Együttműködés az érintett egészségügyi szervezetekkel Pályázatok benyújtása támogatások elnyerése érdekében
Résztevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Résztevők: egészségügyi szolgáltató szervek,
Partnerek	Területi egészségügyi szakigazgatási szerv Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Háziorvosi szolgálatok, Védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Középtávú: Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: A szakellátással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	A szociális bérlakások és szükségelhelyezésre szolgáló helyiségek létesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A bérlakás és szükségelhelyezésre szolgáló helyiségek hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: A bérlakások és szociális lakások számának növelése Rövid távú cél: A szükségelhelyezések minél gyorsabb megoldása Középtávú cél: Új szociális bérlakások építése Hosszú távú cél: A szociális bérlakás szükséglet teljes körű kielégítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés, igényfelmérés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása
Résztevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Résztevők: Helyi gazdálkodó szervezetek, vállalkozók
Partnerek	Munkaügyi szakigazgatási szerv Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Háziorvosi szolgálatok, védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Középtávú: Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: A felépült bérlakások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	A gyermekszegénység felszámolása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekszegénység növekvő jellege
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: A gyermekszegénység csökkentése és kialakulásának megelőzése Rövid távú cél: Az illetékes gyermekvédelmi és szociális szervezetekkel való szorosabb kapcsolat kialakítása Középtávú cél: A szociális ellátórendszer javítása Hosszú távú cél: A gyermekszegénység és hátrányos helyzet kialakulását generáló társadalmi tényezők csökkentése, esetleg felszámolása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Közösségi fórumok, megmozdulások szervezése a kiváltó okok teljes körű feltárása, áttekintése és elemzése
Részvevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Részvevők: szociális szakigazgatási szervek, helyi közoktatási, köznevelési intézmények
Partnerek	Általános iskola, óvoda, védőnői, háziorvosi szolgálatok Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése, környezettanulmányok készítése Középtávú: A hátrányos helyzet felszámolása érdekében támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: A gyermekszegénység teljes felszámolása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya, az érintettek elutasító magatartása Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források, az érintett családok meggyőzése a változtathatóság esélyeiről
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	A gyermekek speciális fejlesztését szolgáló ellátások
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek speciális fejlesztését szolgáló ellátások elégtelen volta
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: A gyermekek speciális ellátását biztosító szolgáltatások megvalósítása Rövid távú cél: Az illetékes egészségügyi szervezetekkel való szorosabb kapcsolat kialakítása Középtávú cél: A szakellátások feltételrendszerének megteremtése Hosszú távú cél: A szakellátások teljes körű megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása
Részvevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Részvevők: egészségügyi szakellátást végző szervek, háziorvosi szolgálatok, védőnői szolgálat
Partnerek	Egészségügyi szakellátási és szakigazgatási szervek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Középtávú: A szakellátást támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: A szakellátással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya, rentabilitás kérdésessége Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	Szabadidős és sporttevékenység fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szabadidős és sporttevékenységi lehetőségek igénybe vételének alacsony szintje
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: A gyermekek szabadidős és sporttevékenységhez történő hozzájutásával kapcsolatos feltételrendszer javítása Rövid távú cél: A szabadidős és sporttevékenység továbbfejlesztésével kapcsolatos elképzelések felvázolása. Középtávú cél: A lakosság és különösen a gyermekek mozgás és sportigényének általános fejlesztése, annak élettani hatásaival történő megismertetése Hosszú távú cél: A sport és mozgás életformává válása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés, igényfelmérés Együttműködés helyi és megyei sport és szabadidős feladatokat ellátó szervezetekkel Pályázatok benyújtása támogatás érdekében
Résztevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Résztevők: helyi civil szervezetek és közintézmények, helyi gazdálkodó szervezetek, vállalkozók
Partnerek	Sportszervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Középtávú: Sport és szabadidős tevékenységet támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: A sport és szabadidő hasznos eltöltését szolgáló együttműködési megállapodások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	Időskori foglalkoztatottság
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Időskori foglalkoztatottság alacsony foka
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: Az időskorúak munkanélküliségi rátájának csökkentése Rövid távú cél: Az illetékes munkaügyi szakigazgatási szervvel való szorosabb kapcsolat kialakítása Középtávú cél: Idősebb emberek bevonása a közfoglalkoztatásba vagy az időszakos munkákba Hosszú távú cél: Az idősek lehető legnagyobb foglalkoztatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Közfoglalkoztatás üzemeltetése
Részvevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Részvevők: munkaügyi szakigazgatási szervek, helyi gazdálkodó szervezetek, vállalkozók
Partnerek	Munkaügyi szakigazgatási szerv Helyi szociális szervezet
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Középtávú: Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: A foglalkoztatással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	Idősek informatikai képzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek informatikai alulképzettsége
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: Az időskorúak informatikai képzettségének növelése Rövid távú cél: Az illetékes informatikai szervezetekkel való szorosabb kapcsolat kialakítása Középtávú cél: Az idősebb korosztály számára célzott informatikai képzések szervezése Hosszú távú cél: A korosztályi lejtő csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Tanfolyamok
Résztevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Résztevők: Informatikai képzéssel foglalkozó szervezetek
Partnerek	Informatikai és számítástechnikai gazdálkodó szervezetek Helyi civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Középtávú: Az informatikai képzéseket támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: Az informatikai képzéssel kapcsolatos együttműködési megállapodások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya, a képzésekre irányuló igények hiánya Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	A családtervezés tudatossága
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A családtervezés tudatossági szintjének növelése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: A tudatos családtervezés elfogadtatása Rövid távú cél: Az illetékes egészségügyi szakmai szervezetekkel való szorosabb kapcsolat kialakítása Középtávú cél: A gyermekvállalás társadalmi, gazdasági kölcsönhatásainak tudatosítása a fiatal nők és férfiak, mint potenciális szülők körében Hosszú távú cél: A tudatos gyermekvállalás teljes társadalmi feltételrendszerének kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása
Résztevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Résztevők: szociális és gyermekjóléti szervek, egészségügyi szolgálatok
Partnerek	Szociális szakigazgatási szerv Helyi és területi egészségügyi Szolgálatok
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése, környezettanulmányok készítése Középtávú: Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: Az állami gondoskodás minimális szintre történő csökkentése, a tudatos gyermekvállalások számának növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya, a személyes identitás védelme Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	A női munkanélküliség
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők munkanélküliségének növekedése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: A női munkanélküliségi ráta növekedésének lassítása Rövid távú cél: Az illetékes munkaügyi szakigazgatási szervvel való szorosabb kapcsolat kialakítása Középtávú cél: Nők bevonása a közfoglalkoztatásba vagy az időszakos munkákba Hosszú távú cél: A nők teljes körű foglalkoztatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Közfoglalkoztatás üzemeltetése
Részvevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Részvevők: munkaügyi szakigazgatási szervek, helyi gazdálkodó szervezetek, vállalkozók
Partnerek	Munkaügyi szakigazgatási szerv
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Középtávú: Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: A foglalkoztatással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	Családi krízishelyzetek kezelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Krízishelyzetben alkalmazható megoldások szűk köre
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: A krízishelyzetben lévők helyzetének javítása Rövid távú cél: Az illetékes szociális szervezetekkel való szorosabb kapcsolat kialakítása Középtávú cél: A krízishelyzetek teljes feltárása Hosszú távú cél: A krízishelyzetek teljes felszámolása, illetve a kialakító okok megszüntetése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása
Résztevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Résztevők: helyi szociális szervek, helyi gazdálkodó szervezetek, vállalkozók
Partnerek	Helyi szociális és gyermekvédelmi és karitatív szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Középtávú: A regisztrált krízishelyzetek száma Hosszú távú: A krízishelyzet kialakulásának megelőzése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	Megváltozott munkaképességűek helyzete
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Megváltozott munkaképességűek alacsony foglalkoztatottsági szintje
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: A megváltozott munkaképességűek munkanélküliségi rátájának csökkentése Rövid távú cél: Az illetékes munkaügyi szakigazgatási szervvel való szorosabb kapcsolat kialakítása Középtávú cél: Megváltozott munkaképességűek bevonása a közfoglalkoztatásba vagy az időszakos munkákba Hosszú távú cél: A megváltozott munkaképességűek teljes körű foglalkoztatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Közfoglalkoztatás üzemeltetése
Részvevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Részvevők: munkaügyi szakigazgatási szervek, helyi gazdálkodó szervezetek, vállalkozók
Partnerek	Munkaügyi szakigazgatási szerv Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Középtávú: Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: A foglalkoztatással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

Intézkedés címe:	A helyi közösségi közlekedés feltételrendszere
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A helyi közösségi közlekedés feltételrendszere hiányos
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: A közösségi közlekedés feltételrendszerének javítása Rövid távú cél: Az illetékes közlekedési szakigazgatási szervvel, valamint az üzemeltetővel való szorosabb kapcsolat kialakítása Középtávú cél: A közösségi közlekedés gyorsítása a maximális biztonság mellett. Hosszú távú cél: A közösségi közlekedés helyzetének javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Közfoglalkoztatás üzemeltetése
Részvevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Részvevők: munkaügyi szakigazgatási szervek, helyi gazdálkodó szervezetek, vállalkozók
Partnerek	Munkaügyi szakigazgatási szerv Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Középtávú: Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: A foglalkoztatással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kapacitáshiány, anyagi erőforrások hiánya Csökkentés eszközei: támogató pályázatok elnyerése, egyéb külső források
Szükséges erőforrások	Pénz, technika, humán erőforrások

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Pályakezdők munkanélkülisége	Pályakezdők munkanélküliségének növekedése	A pályakezdők munkanélküliségének csökkentése	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyon-gazdálkodási Terv	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Közfoglalkoztatás üzemeltetése	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása A foglalkoztatással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható
2	Egészségügyi szakellátás	Az egészségügyi szakellátások hiánya	Az egészségügyi szakellátások körének bővítése	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyon-gazdálkodási Terv	Információgyűjtés, igényfelmérés Együttműködés az érintett egészségügyi szervezetekkel Pályázatok benyújtása támogatások elnyerése érdekében	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása A szakellátással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	A szociális bérlakások és szükségelhelyezésként szolgáló helyiségek létesítése	A bérlakás és szükségelhelyezésként szolgáló helyiségek hiánya	A bérlakások és szociális lakások számának növelése	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyongazdálkodási Terv	Információgyűjtés, igényfelmérés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása A felépült bérlakások száma	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A gyermekszegénység felszámolása	A gyermekszegénység növekedése	A gyermekszegénység csökkentése és kialakulásának megelőzése	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyongazdálkodási Terv	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Közösségi fórumok, megmozdulások szervezése a kiváltó okok teljes körű feltárása, áttekintése és elemzése	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése, környezettanulmányok készítése A hátrányos helyzet felszámolása érdekében támogató pályázatok benyújtása A gyermekszegénység teljes felszámolása	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	A gyermekek speciális fejlesztését szolgáló ellátások	A gyermekek speciális fejlesztését szolgáló ellátások elégtelen volta	A gyermekek speciális ellátását biztosító szolgáltatások megvalósítása	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyongazdálkodási Terv	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése A szakellátást támogató pályázatok benyújtása Hosszú távú: A szakellátással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható
3	Szabadidős és sporttevékenység fejlesztése	A szabadidős és sporttevékenységi lehetőségek igénybe vételének alacsony szintje	A gyermekek szabadidős és sporttevékenységhez történő hozzájutásával kapcsolatos feltételrendszer javítása	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyongazdálkodási Terv	Információgyűjtés, igényfelmérés Együttműködés helyi és megyei sport és szabadidős feladatokat ellátó szervezetekkel Pályázatok benyújtása támogatás érdekében	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Sport és szabadidős tevékenységet támogató pályázatok benyújtása A sport és szabadidő hasznos eltöltését szolgáló együttműködési megállapodások száma	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A női munkanélküliség	A nők munkanélküliségének növekedése	A női munkanélküliségi ráta növekedésének lassítása	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyongazdálkodási Terv	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Közfoglalkoztatás üzemeltetése	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása A foglalkoztatással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	A családtervezés tudatossága	Családtervezés nem kellő megalapozottsága	A tudatos családtervezés elfogadtatása	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyongazdálkodási Terv	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése, környezetanulmányok készítése Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása Az állami gondoskodás minimális szintre történő csökkentése, a tudatos gyermekvállalások számának növekedése	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható
3	Családi krízishelyzetek kezelése	Krízishelyzetben alkalmazható megoldások szűk köre	A krízishelyzetben lévők helyzetének javítása	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyongazdálkodási Terv	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése A regisztrált krízishelyzetek száma A krízishelyzet kialakulásának megelőzése	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Az idők esélyegyenlősége										
1	Időskori foglalkoztatottság	Időskori foglalkoztatottság alacsony foka	Az időskorúak munkanélküliségi rátájának csökkentése	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyon-gazdálkodási Terv	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Közfoglalkoztatás üzemeltetése	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása A foglalkoztatással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható
2	Idősek informatikai képzése	Idősek informatikai alulképzettsége	Az időskorúak informatikai képzettségének növelése	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyon-gazdálkodási Terv	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Tanfolyamok szervezése	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Az informatikai képzéseket támogató pályázatok benyújtása Az informatikai képzéssel kapcsolatos együttműködési megállapodások száma	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Megváltozott munkaképességűek helyzete	Megváltozott munkaképességűek alacsony foglalkoztatottsági szintje	A megváltozott munkaképességűek munkanélküliség rátájának csökkentése	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyon-gazdálkodási Terv	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása Közfoglalkoztatás üzemeltetése	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása A foglalkoztatással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható
2	A helyi közösségi közlekedés feltételrendszere	A helyi közösségi közlekedés feltételrendszere hiányos	A közösségi közlekedés feltételrendszerének javítása	A 2011. évi Esélyegyenlőségi Terv, Gazdasági Program, Költségvetés, Vagyon-gazdálkodási Terv	Információgyűjtés Együttműködés az érintett szakmai szervezetekkel Pályázatok benyújtása	Önkormányzat	Rövid távú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.	: Együttműködési megállapodás az érintett partnerekkel Kérdőívek kitöltése, felmérések végzése Foglalkoztatást támogató pályázatok benyújtása A foglalkoztatással kapcsolatos együttműködési megállapodások száma	Pénz, technika, humán erőforrások	Hosszú távon fenntartható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

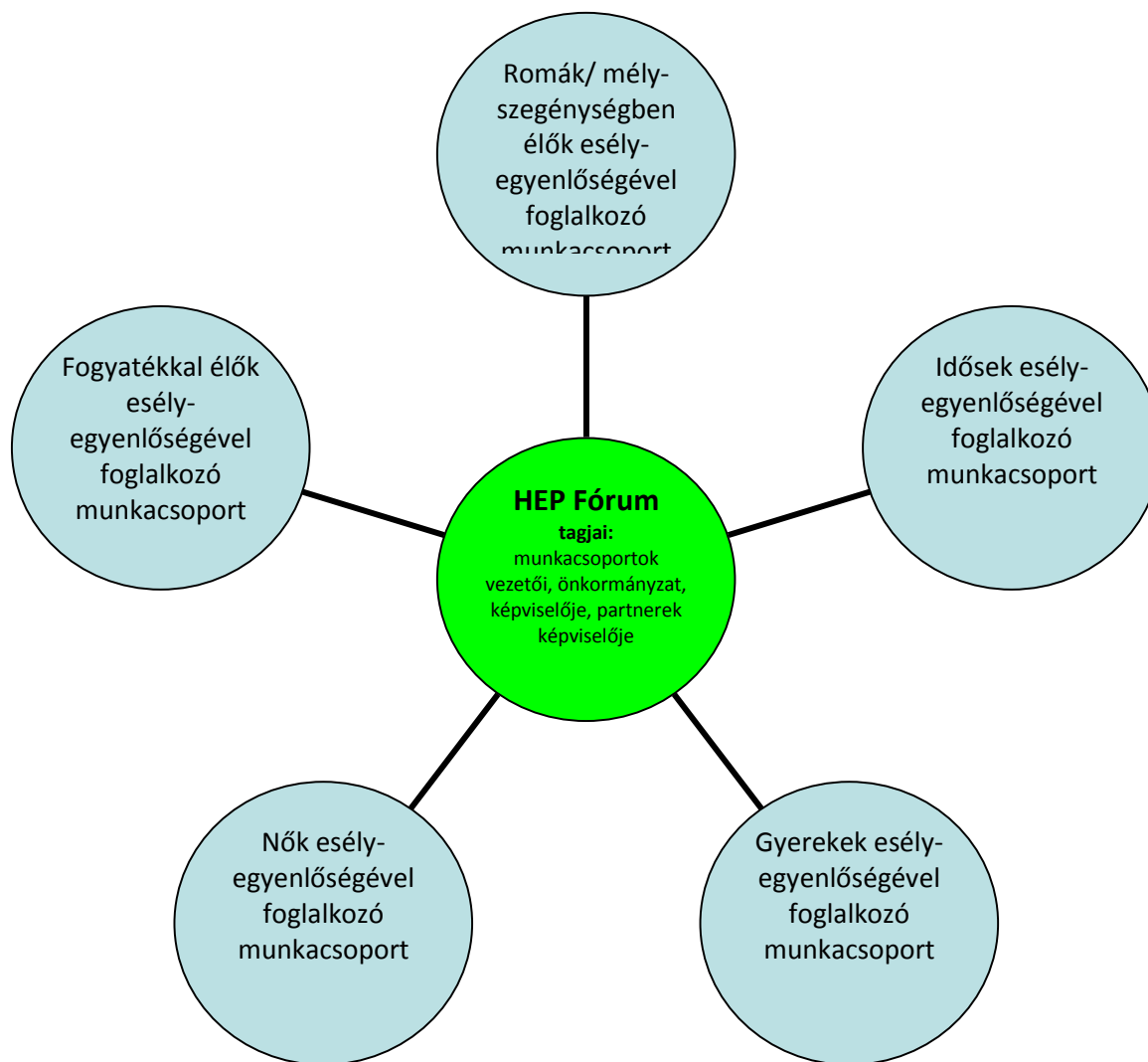
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Dr. Bartók László jegyző felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolóért a benyújtástól számított 30 napon

belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Szajol község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Szajol község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és az 51/2013. (VI. 27.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Szajol, 2013. június 28.

Szöllősi József
polgármester

Szajol Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Szajol, 2013. június 28.

Sinka Edit
óvoda igazgató

Szajol, 2013. június 28.

Bódi Krisztina
SZKTT Szajoli telephely vezető

Szajol, 2013. június 28.

Dr. Bartók László
jegyző

Szajol, 2013. június 28.

Lévainé Rajki Orsolya
igazgatási csoportvezető

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Sinka Edit	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Bódi Krisztina	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Dr. Bartók László	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Lévainé Rajki Orsolya	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.